

This is the **published version** of the bachelor thesis:

González Santiago, Lara; Troiano Goma, Helena, dir. Noies universitàries i carreres masculinitzades, una anàlisi des de la perspectiva de gènere. 2021. (819 Grau en Sociologia)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/272699>

under the terms of the license

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Treball de Fi de Grau

Títol: Noies universitàries i carreres masculinitzades, una anàlisis des de la perspectiva de gènere.

Autora: Lara González Santiago

Tutora: Helena Troiano Gomà

Data: 20 de maig de 2022

Grau en: Sociologia

ÍNDEX

1. Introducció	3
1.1 Justificació teòrica	3
2. Marc teòric	4
2.1 Elecció de carrera	4
2.2 Model de Tinto (experiència universitària i integració)	7
2.3 Com les experiències d'integració que experimenten les noies poden influir en la seva autopercepció	9
2.4 Síndrome de la impostora	9
3. Metodologia	10
3.1 Model d'anàlisi	11
3.2 Hipòtesis	12
3.3 Disseny metodològic	13
4. Resultats	15
4.1 Factors d'elecció	15
4.2 Experiència universitària	18
4.3 Experiència pràctiques	27
5. Conclusions	29
6. Bibliografia	32
7. Annexos	35
7.1 Annex 1: Guió d'entrevista	35
7.2 Annex 2: Codificació	37

1. Introducció

1.1 Justificació teòrica

Tot i que el percentatge de dones que realitzen titulacions universitàries és superior al d'homes, existeix una diferència en l'elecció de carrera en funció del gènere, ja que trobem graus molt polaritzats, com per exemple, les carreres tècniques, en les quals la presència majoritària és d'homes, i, en canvi, en les carreres d'educació social, pedagogia o infermeria, és a dir, graus vinculats a l'educació o a l'ajuda als altres són escollides en la seva major part per dones (Navarro, C i Casero, A. 2012). Tenint en compte això, hi ha una escassa representació d'aquestes en l'àmbit tecnològic. Tant és així, que en el nostre país una de cada quatre matriculats en enginyeries, segons dades del Ministeri d'Educació, és dona (Diari digital el País, 2018).

Tot i que hi ha molts estudis sobre la tria de professió i d'estudis, la meva finalitat es contribuir fent un estudi envers com trien i viuen el seu pas per la universitat les estudiants que cursen carreres masculinitzades. Per tant, el treball se centra en l'estudi d'aquelles joves que cursen titulacions predominades per homes, com ho són els graus d'enginyeria mecànica, aeroespacial, d'automoció i sistemes audiovisuals. Per la qual cosa, aquesta investigació inicia amb la pregunta de: **quins factors són condicionants en l'elecció de carreres masculinitzades de noies universitàries?** Així mateix, tracta també d'analitzar, a través de les seves experiències en el grau, la seva integració social i acadèmica dins d'aquest entorn masculí. En atenció a això, aquests són els objectius de l'estudi, identificar els factors influents en la tria de grau de les estudiants i definir la integració d'aquestes.

Seguidament amb el marc teòric, s'exposa els diferents aspectes que consideraro com influents en la tria de carrera, basats en el judici envers el tema de diversos autors, sociòlegs i psicòlegs. També, s'explica com les experiències d'integració que experimenten les noies poden influir en la seva autopercepció i derivar a viure la síndrome de la impostora.

Un cop establerta la problemàtica en un context teòric, la recerca s'enfoca en els objectius que persegueix el treball. El propòsit és donar una visió general del plantejament a partir del marc teòric i, posteriorment, dur a terme un estudi i una anàlisi pràctica a noies que cursen titulacions masculinitzades.

Finalment, aquesta investigació contribuirà a donar resposta a la pregunta inicial i a verificar o refutar les hipòtesis.

2. Marc teòric

2.1 Elecció de carrera

El terme vocació fa referència a una disposició per una professió basada en l'interès de la persona, ja sigui de caràcter ètic, social o intel·lectual (Ojer, citat per Tintaya, 2016). D'aquesta manera, la conducta vocacional és entesa com una sèrie de comportaments que tenen una direcció i un sentit en la vida laboral de les persones (Rocabert, E, 1987).

Es troben diferents teories vocacionals que tracten de comprendre i explicar els diversos factors que influeixen en la conducta vocacional, les quals poden centrar-se des de la/ l'individu/a fins allò social.

Pel que fa la teoria sociològica, recull la idea que l'elecció vocacional i les preferències de la persona venen influenciades per la cultura i subcultures que l'envolta i dels components que formen la comunitat en la qual habita, com el grup d'iguals, la família i l'escola. Tot i que això és cert, aquest model no explica per si sol totes les dimensions que comprèn l'elecció professional, atès que no considera la dimensió personal de l'individu/a (Cepero, 2009).

Per aquesta raó, en el present escrit, tot i ser de caràcter sociològic, tindré en compte l'aspecte psicològic com són els **interessos vocacionals** de la pròpia persona, el qual recullen diversos autors tant sociòlegs com psicòlegs en les seves classificacions de factors que incideixen en l'elecció de carrera. Aquestes preferències o gustos cap a una carrera en concret venen determinades per les motivacions, aptituds, intel·ligència, valors, maduresa vocacional, personalitat, etc. que permetent als i les joves influir en l'encertat de la seva elecció professional (Rivas, citat per López, M.L, 2004; Royo i Jiménez Correa, citats per Cepero, 2009; Esquivel i Pinto, 1994).

Així mateix, segons l'informe Via Universitària II (2019), consideraré també, les **expectatives futures**, les quals estan relacionades amb els desitjos personals i el tipus de feina que esperen tenir les estudiants després d'aconseguir el seu títol universitari. L'informe recull que en les carreres d'enginyeries i arquitectura, les quals pertanyen a àrees de coneixement més masculinitzat, s'observa una diferència per sexe, ja que els homes són els que més puntuen en comparació amb les dones, en relació amb les afirmacions d'"assegurar-se uns bons ingressos" i "una posició social alta", els quals són uns dels motius pels quals trien la carrera cursada.

Seguidament, em centraré també, en un dels factors de caràcter social que han considerat diferents autors en la presa de decisió vocacional, l'aspecte del qual es parla és **l'influència de l'entorn social**.

En atenció a això, tal com assenyala un dels grans representants de la psicologia vocacional del nostre país, Francisco Rivas (citat per López, M.L, 2004), la conducta vocacional suposa l'existència d'una persona activa que realitza uns processos psicològics mitjançant experiències i aprenentatges, els quals venen condicionats per un entorn social que ofereix oportunitats econòmiques, laborals i educatives. Per tant, en aquesta influència de l'entorn social en relació amb les joves, la família esdevé clarament un influent en la presa de decisió vocacional de les estudiants, ja que segons Luengo i Gutiérrez (2003), aquesta dona suport o refuta les aspiracions cap a conductes vocacionals concretes.

Convé destacar, com les expectatives i opinions dels progenitors condicionen, en funció del gènere, les eleccions de les seves descendents, degut a què els pares tenen tendència a inclinar-se per l'àmbit pedagògic i econòmic-social per les filles, i per l'àmbit científic-tecnològic pels fills, reproduint així, l'estereotip social de les professions (Ferrer Ripollés, citat per Luengo i Gutiérrez, 2003).

Considerant això, aquí s'introduceix la disparitat entre dones i homes en el desenvolupament vocacional, atès que és evident l'existència de diferències entre ambdós gèneres al decantar-se per una carrera o per una altra. Tant és així, que Moreno (citat per Luengo i Gutiérrez, 2003) expressa que entre les primeres manifestacions de la distinció de gènere, es troben les preferències vocacionals en l'adolescència i després en l'elecció de carrera. Això és degut al fet que les joves han crescut i han sigut educades sota un entorn familiar per respondre a les expectatives i demandes dels seus progenitors, així com de les de la societat sobre el seu rol de gènere. Per la qual cosa, aquest fet ajuda a construir la seva concepció sobre quin paper professional pot exercir en un futur i, per consegüent, acaba influint en la seva decisió vocacional.

En una entrevista del País a Marta Macho, membre de la Cátedra de Cultura Científica de la Universitat del País Basc (UPV), expressa que: *Hay numerosos estudios que demuestran que desde los seis años, debido al entorno social, las niñas van acumulando inseguridades para dedicarse a carreras STEM... desde la infancia nos educan con expectativas diferentes, cuando no debería de ser así porque todos tenemos talentos diversos* (entrevista a Fanjul, S, 2018).

Aquesta relació existent entre l'elecció vocacional i el gènere es fonamenta en les implicacions socials que comporta aquest últim i la incidència d'aquestes implicacions

en els factors personals de l'elecció de carrera (Hernández, citat per Mosteiro, 1997). Pel que fan aquestes implicacions socials que suposa el gènere vénen expressades en estereotips de gènere que determinen el rol social de les dones i dels homes. Per la qual cosa, consideraré els **estereotips de gènere** com un influenciador tant pels factors socials com personals que conformen l'elecció de carrera de les joves.

Aquests estereotips de gènere, canalitzats per les famílies, venen reforçats per l'escola, la qual a través d'un currículum explícit, que els llibres de text o el material didàctic proporcionen, i d'un currículum ocult, amb el qual transmet normes, valors i creences, fa que les eleccions vocacionals de les joves es realitzin en funció de les capacitats i qualitats atorgades segons el sexe, les quals han sigut transmeses de manera implícita i per consegüent, interioritzades i legitimades per les alumnes, consolidant així, la idea de professions estereotipades per ambdós gèneres (Luengo, M; Gutiérrez, P. 2003).

De la mateixa manera, els mitjans de comunicació amb el seu poder influenciador són també transmissors dels estereotips de gènere. Luengo i Gutiérrez (2003) afirman que: *Los medios de comunicación consolidan las representaciones sociales en función del sexo que la familia introduce y que la escuela refuerza. Ellos nos están ofreciendo de forma audiovisual, unos modelos fácilmente imitables... (p.92)*.

En una entrevista, del diari digital ARA (2019), a Janet S. Hyde, professora especialitzada en psicologia de la dona, afirma que els mitjans de comunicació són una de les causes que fan que els nens i nenes adoptin molt aviat els estereotips envers el pensament de què els homes son millors en matemàtiques que les dones, atès que no apareixen suficients dones matemàtiques als mitjans. Per tant, aquesta manca de referents provoca que les nenes formin un sentiment de deficiència envers activitats o continguts científics o tecnològics on els estereotips de gènere regnen.

Tenint tot això present, en el cas de les noies que decideixen cursar carreres masculinitzades es poden trobar en una posició vulnerable envers els homes, ja que juguen en contra dels patrons culturals i socials, i desafien els estereotips de gènere. Per aquesta raó, es pot donar el cas que la jove caigui en creure que pot ser una impostora (concepte que s'explicarà més endavant) com a conseqüència d'una socialització de gènere. No obstant, això dependrà de la seva experiència en la universitat.

2.2 Model de Tinto (experiència universitària i integració)

Per tal d'abordar l'experiència universitària de les estudiants que escullen graus universitaris hi predominen homes, empraré el model de Tinto, el qual, tot i que fa referència a la deserció universitària, tracta dos conceptes claus com són la **integració acadèmica** i la **integració social** que contribueixen de forma significativa a la cerca de comprensió de la integració de les noies en la universitat, i, per tant, a la seva experiència dins d'aquesta.

Tenint en compte que hi ha abundants interpretacions del model de Tinto, consideraré com *integració social* totes aquelles relacions formals i informals entre l'alumna i els companys. Respecte a les interaccions formals amb els grups d'iguals es tracten de relacions únicament basades en qüestions d'aprenentatge, és a dir, duen a terme tasques conjuntament vinculades a l'estudi, sigui dins o fora l'aula, en canvi, les interaccions informals amb companys són converses amistoses, personals que van més enllà d'aquestes qüestions d'aprenentatge. (Nasser, M i Crul, M, 2018; Severiens, S i Wolff, R. 2008)

Aquesta idea ve recolzada pel mateix Tinto, qui afirma que una universitària amb una xarxa significativa d'amistats i, a més a més, sent partícip d'activitats extracurriculars del centre és més probable que es senti socialment integrada en la institució (Da Silva, K.M; Velásques, M. G, 2017). Tanmateix, és important tenir en compte la relació que la jove crea amb la universitat i la forma en la qual s'implica en aquesta, és a dir, si forma part de les dinàmiques o activitats acadèmiques dins del campus universitari, (A.Lopes i F. Pereira, citats per Sousa, Lopes i Ferreira, 2013), cosa que li facilitarà a l'hora d'interactuar amb el seu grup d'iguals, així com de crear un sentit de comunitat per tal d'aconseguir una bona adaptació i èxit educatiu. Són, per tant, el sentiment de pertinença i d'identificació aspectes importants que s'han de considerar a l'hora de fer referència a qüestions d'adaptació. (Sousa, Lopes i Ferreira, 2013; Da Silva, K.M; Velásques, M. G, 2017)

Quant a la *integració acadèmica* és entesa per Tinto (citat per Da Silva, K.M; Velásques, M. G. 2017) com les percepcions de les experiències en el sistema acadèmic informal i formal, les quals són el resultat de les interaccions amb el personal universitari, els professors i el grup d'iguals (aquest últim no el consideraré dins de la integració acadèmica, sinó de la social com he exposat abans). Pel que fan les interaccions formals amb el personal universitari, l'alumna, per tal d'assolir el seu desenvolupament acadèmic, ha de percebre a la universitat com un coadjuvant al seu interès i assumptes

de caràcter estudiantil (Pascarella i Terenzini, citats per Da Silva, K.M; Velásques, M. G, 2017). Respecte a les interaccions informals amb els professors són basades en l'ensenyament, discussions dins l'aula i la retroalimentació. Els docents han de proporcionar a l'alumnat un context educatiu per tal que aquest s'integri acadèmicament (Severiens, S; Wolff, R. 2008). És a dir, amb la finalitat de què les alumnes assoleixin una satisfactòria experiència acadèmica en el seu pas per l'educació superior, aquestes han de percebre per part de les i dels professors interès i preocupació pel seu desenvolupament tant personal com acadèmic, prestant atenció als seus assumptes i idees de caràcter estudiantil i estimulant-les intel·lectualment durant el curs de les matèries, entre altres aspectes (Da Silva, K.M; Velásques, M. G. 2017). Un bon exemple d'això, es presenta en l'estudi realitzat per Sousa, Lopes i Ferreira (2013), els quals analitzen l'adaptació d'estudiants d'infermeria i d'educació en la universitat. Ens mostren, a partir d'entrevistes, com els i les alumnes d'infermeria estan satisfets amb el grup docent i les accions d'aquests, les quals venen expressades en preocupació i compromís acadèmic que tenen per ells i elles, ja que els i les professors duen a terme dinàmiques de cooperació (compartir sabers) entre ells que proporcionen millors contextos d'aprenentatge. Destaquen també, la disponibilitat dels docents per resoldre els seus dubtes i qüestions, cosa que contribueix al desenvolupament de l'estudiant.

És, per tant, que les interaccions informals amb els professors poden influenciar de manera positiva en les metes i aspiracions professionals, així com en el creixement intel·lectual i personal de l'alumna. De la mateixa manera, succeeix amb les interaccions amb el grup d'iguals, el qual pot ajudar a les universitàries a la seva familiarització i adaptació en una cultura d'escola, i també, a identificar-se amb el seu paper d'estudiants (Ferreira, citat per Sousa, Lopes i Ferreira, 2013). Certament, la integració de l'estudiant en els sistemes acadèmics i socials suposa connexions tant intel·lectuals com socials, les quals són expressades en un sentiment d'identificació i pertinença amb la comunitat universitària (Da Silva, K.M; Velásques, M. G, 2017).

Cal afegir que tant la integració acadèmica com la social influeixen en la pròpia autoconcepció de la jove. Per tant, una alta integració pot elevar el seu autoconcepte i la seva autoestima, succeint tot el contrari a la inversa.

2.3 Com les experiències d'integració que experimenten les noies poden influir en la seva autoconcepció

Destacant la definició d'autoconcepte dels autors Shavelson, Hubner i Stanton (citats per González-Pienda; Núñez; et., 1997), aquest és concebut com percepcions que la individua té de si mateixa, les quals es constitueixen a través de la interpretació de la pròpia experiència i de l'entorn. De manera que, aquestes estan influenciades pel feedback i reforços dels altres significatius i dels propis mecanismes cognitius.

Extrapolant l'autoconcepte a l'àmbit acadèmic, tal com s'expressa en l'estudi de Huaire, Marquina-Luján i Horna-Calderón (2019), aquest té un paper rellevant en l'àrea d'educació, ja que la jove adquireix noves òptiques d'ella mateixa a partir de la interrelació amb els companys, amics i professors. Per la qual cosa, quan es produueixen situacions, com per exemple, el menyspreu d'opinions per part del grup d'iguals o el professorat, o, una persuasió social com seria la convicció verbal de l'entorn en recalcar a una persona que no és capaç de fer front una activitat, acabarà suposant en ella la interiorització de la creença de no dominar una tasca (François Ruph citat en Cadoche, É; Montarlot, A, 2021). D'aquesta manera, s'afavoreix el sentiment de baixa integració tant social com acadèmica de la jove, i, també afectarà el seu autoconcepte negativament, produint una falta de confiança en si mateixa, una visió distorsionada de si, sentiments de carència de valor i capacitats (Parra, et., citats per Chávez, M, et., 2020), desembocant d'aquesta manera, en un sentiment psicològic com ho és la síndrome de la impostora.

2.4 Síndrome de la impostora

Per tal de tenir una definició del terme **síndrome de la impostora** exposo la definició de Sandi Mann (2019): *La síndrome de l'impostor és la creença de què un pretén fraudulentament ser alguna cosa que no és, que no és tan bo com els altres creuen que és* [Traducció pròpia, p.6].

Aquest fenomen d'extrem dubte i manca de confiança sobre una mateixa és denominat així per les psicòlogues Suzanne Imes i Pauline Rose Clance (1978), les quals van investigar a estudiants amb un currículum acadèmic excel·lent, que eren incapaces de creure en si mateixes. De manera que, aquest terme fa referència a una experiència interna intel·lectual errònia, atès que, aquest sentiment d'impostura impossibilita a les persones que el pateixen a acceptar i reconèixer els seus èxits, conduit-les així, a una distorsió del pensament basat a creure que no són mereixedores del seu triomf, ja que

l'assoliment de l'èxit ha sigut qüestió de sort o qualsevol altra causa externa, per aquest motiu, pensen que no són realment brillants, i, per consegüent, han d'enganyar a tothom que pensi el contrari, és a dir, elles creuen que han de mentir sobre el seu veritable nivell d'intel·ligència i d'aptitud (Cadoche, É; Montarlot, A, 2021).

No s'ha de confondre la síndrome de l'impostor amb la manca d'autoconfiança segons la doctora Jessamy Hibberd (citada per Cadoche, É; Montarlot, A, 2021), ja que afirma que encara que la persona pateixi una falta de confiança en si mateixa pot aconseguir el seu objectiu i reconèixer el seu treball i, per tant, el seu èxit. Tot el contrari succeeix amb qui experimenta aquest fenomen de l'impostor, perquè per molt que realitzi un gran esforç i obtingui el seu objectiu infravalorarà el seu triomf. D'aquesta manera, aquesta síndrome no és tan sols una manera de pensar que fomenta la concepció de no ser prou bo, sinó és sentir que usurpa el lloc que ocupa, és viure amb la por al fracàs, i, per tant, ser descobert per no estar al nivell de les exigències requerides.

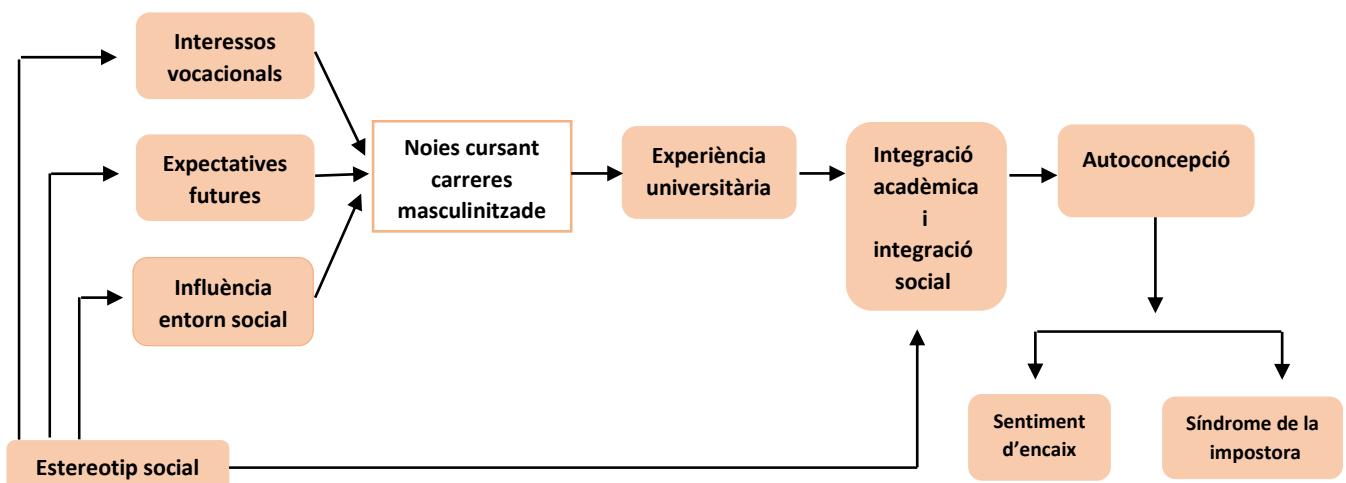
En aquest sentit, se sosté que les dones amb èxit com poden ser, les empresàries o aquelles que treballen en sectors dominats pels homes, com la tecnologia o la ciència, o les que duen a terme funcions tradicionalment masculines tenen més risc a sentir-se impostores (Mann, S, 2019). En efecte, aquesta síndrome és el que poden experimentar les joves que cursen titulacions on es troben en minoria, ja que en l'estudi “Via universitària (2017-2019)” en àmbits molt masculinitzats, aquestes tenen una pitjor percepció de les seves pròpies capacitats, i del reconeixement extern i, consegüentment experimenten la síndrome de la impostora, sentint que han de demostrar constantment la seva vàlua.

En aquest marc de referència sorgeix aquesta investigació amb l'objectiu d'analitzar i determinar quins són els factors que influeixen en l'elecció de carreres masculinitzades per part de noies i la seva experiència universitària en aquestes titulacions tradicionalment masculines.

3. Metodologia

3.1 Model d'anàlisi

Per tal de donar resposta a la pregunta inicial de la investigació: quins factors són condicionants en l'elecció de carreres masculinitzades de noies universitàries? I analitzar, segons la seva percepció, la seva integració acadèmica i social dins els graus, la següent anàlisi mostra els diferents factors que determinen l'elecció de titulacions universitàries masculinitzades per part de noies que les cursen, les seves experiències universitàries i l'autoconcepció d'aquestes condicionades per aquestes experiències.

Taula 1: Esquema del model d'anàlisi (Font d'elaboració pròpia)

L'estereotip de gènere influeix sobre:

Interessos vocacionals: en aquest treball es consideraran els gustos, els interessos, la curiositat, és a dir, la motivació intrínseca de les joves per saber què els agrada fer i realitzar, aquelles activitats que més s'ajusten a les seves expectatives socioprofessionals. Tot i això, s'ha de partir de la base que les implicacions socials que comporta el gènere incideixen en els factors personals de l'elecció vocational. (Mosteiro, M. J, 1997).

Expectatives futures: es recopilaran els desitjos personals sobre el seu futur; siguin de caràcter vocational o instrumental. Aquestes expectatives venen influenciades pels estereotips de gènere que determinen què és el que es considera adequat com a desenvolupament professional pels homes i per les dones.

Influència entorn social: amb aquest factor es vol veure quin ha estat el grau d'influència o repercussió del grup d'iguals i de la família enfront de la decisió de la jove a l'hora d'escollar una carrera masculinitzada. És a dir, si l'estudiant ha tingut suport per

part d'aquests i l'han ajudat a trencar els estereotips socials que juguen en contra de què una noia triï aquest tipus de carrera o, al contrari, l'entorn ha reforçat l'estereotip de gènere.

Conseqüències:

Tria dels estudis: tenint en compte els factors anteriors tractats, la primera conseqüència d'aquests és quins estudis han escollit les joves, i, per tant, la professió a la qual es volen dedicar en un futur.

Experiència universitària: l'experiència universitària d'aquestes noies es pot expressar en el grau d'**integració acadèmic i social** que presenten en la carrera, i com influeix això en l'**autoconcepció** d'elles mateixes enfront dels estudis, fet que pot produir que sigui més probable que adoptin la síndrome de la impostora o a la inversa que sentin que encaixen en l'entorn.

De manera que, un baix grau d'integració pot derivar a una autopercepció negativa i que les noies pateixin la “**síndrome de la impostora**”, amb la qual els nivells d'inseguretat es manifesten en la percepció de les capacitats i aptituds pròpies a conseqüència del reconeixement extern negatiu d'un àmbit de coneixement masculinitzat com ho és l'enginyeria.

3.2 Hipòtesis

En relació a les hipòtesis que subjauen a aquest estudi són:

H1. Segons la percepció de les estudiants els interessos vocacionals tenen més pes que les expectatives instrumentals i la influència de l'entorn a l'hora de triar la carrera.

H2. Les noies que cursen carreres masculinitzades interpreten sovint que han tingut suport per part del seu entorn.

H3. Quan falla la integració social, no es modifica l'autoconcepció de les estudiants.

H4. Quan falla la integració acadèmica, es deteriora l'autoconcepció de les estudiants.

H5. Un deteriorament en l'autoconcepció comportarà un desplaçament cap a la síndrome de la impostora.

Mitjançant les dades recollides en la mostra seleccionada, es vol donar resposta a la pregunta inicial i acceptar o refutar aquestes hipòtesis.

3.3 Disseny metodològic

Per donar resposta a les hipòtesis plantejades, l'enfocament de l'estudi és de tipus qualitatiu. D'aquesta manera, per a iniciar la recerca de les unitats d'anàlisis, com a instrument de la investigació empraré l'entrevista. Aquesta tècnica permetrà conèixer de primera mà la pròpia experiència de les noies, per tal d'explorar quins aspectes els hi van influir per escollir la carrera cursada, com han percebut les influències dels diferents agents socials, com han viscut la seva experiència universitària i com la interpreten en relació a la seva posició dins del grup d'estudiants.

Pel que fa a la mostra, aquesta recull el perfil de deu noies universitàries de la UPC de Terrassa, i una estudiant de la UVIC que cursen enginyeria mecànica, enginyeria d'automoció, enginyeria aeroespacials i enginyeria en sistemes audiovisuals, tots graus masculinitzats, és a dir, amb presència escassa de noies a l'aula.

Convé destacar, que totes les entrevistades són de quart, atès que em sembla d'interès la seva aproximació al futur laboral, per tal d'analitzar com pot incidir la seva experiència de les pràctiques curriculars en la seva autoestima i autoconfiança per encarar la inserció laboral en un sector predominant per homes. Així mateix, per tenir una perspectiva global de la seva experiència.

D'aquesta manera, sorgeix una altra hipòtesi per a contrastar, H6: les estudiants que han realitzat pràctiques curriculars tendeixen a experimentar seguretat i confiança en elles mateixes envers el futur laboral.

Quant al guió d'entrevista (visible als annexos), s'ha realitzat en versió catalana i castellana, cercant la comoditat de les entrevistades. Les preguntes tractades han sigut envers els temes de: factors d'elecció, experiència universitària i experiència de pràctiques de les estudiants.

Per tant, per tal de poder analitzar els discursos de les entrevistades, s'ha dut a terme una anàlisi d'entrevista temàtica, i mitjançant el procés de codificació s'ha aconseguit identificar les relacions entre elles. Per assolir això, els passos previs han sigut realitzar una taula que recull els temes ha tractar i els conceptes claus de la investigació, a partir dels quals han sorgit codis:

BLOCS	DIMENSIÓ	CODIS
BLOC 1. FACTORS D'ELECCIÓ	Interessos vocacionals	-Gustos -Motivació (interna/externa) -Professió somiada -Batxillerat cursat
	Expectatives futures	-Expectatives instrumentals/vocacionals -Pes elecció de carrera (vocació o expectatives instrumentals)
	Influència entorn social	-Influència pare -Suport entorn
BLOC 2. EXPERIÈNCIA UNIVERSITÀRIA	Integració social	-Abandonament companyes -Amics -Situacions de menysteniment -Batxillerat tecnològic -Participació activitat/vida universitària
	Integració acadèmica	-Involucració professorat -Professores assignatures -Tracte rebut gestió acadèmica -Expedient acadèmic -Atribució èxit
	Autoconcepció	-Confiança en si mateixes -Mentalització -Integració universitat -Referents
BLOC 3. EXPERIÈNCIA PRÀCTIQUES	Integració prelaboral	-Integració en àmbit laboral -Confiança en si mateixes

Taula 2: Codificació de les entrevistes (Font d'elaboració pròpia)

Seguidament, amb aquests codis s'ha realitzat la codificació de les entrevistes, mostrant les similituds entre els discursos de les estudiants, categoritzats pels codis a través de la selecció de fragments de les entrevistes en forma de cita.

Com a incís, cal comentar l'exploració per a cada entrevista es pot visualitzar en els annexos.

4. Resultats

4.1 Factors d'elecció

En aquest apartat s'aborden els factors d'elecció de carrera: interessos vocacionals, expectatives futures i influència de l'entorn social, citats en el marc teòric.

Pel que fa als **interessos vocacionals**, aquests venen expressats en la motivació, un dels aspectes que justifica l'elecció de carrera de les joves. Les entrevistades mostren una motivació intrínseca a l'hora d'argumentar què les va impulsar a l'elecció dels seus respectius graus universitaris. És a dir, asseguren tenir interès a involucrar-se en aquesta activitat simplement amb la finalitat de ser partícip d'ella, realitzant, així, el nou cicle acadèmic amb tendència cap a l'aprenentatge i projecció cap al futur.

Al entrar en ingeniería de diseño, sí que vi que la carrera era más artística que no ingenieril, entonces, yo aún quería saber más de la mecánica de las cosas digamos, entonces, eso fue lo que me incitó luego a coger también ingeniería mecánica. (P.5, E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)

Me gustan mucho las motos, sobre todo, MotoGP (...) Y...empecé porque quería llegar algún día a estar en el "paddock" con todos los pilotos, ese era el objetivo. (P.5, E.5, Enginyeria mecànica)

Tan sols una d'elles manifesta una motivació extrínseca, en altres paraules, una motivació basada en la posició econòmica i en l'oportunitat d'ocupació que ofereix la professió triada, com explicació de la seva elecció.

P- ¿Qué crees que te motivó a escoger esta carrera? R- La salida laboral, o sea, se acabó. A ver, la tecnología me gusta, pero no es mi prioridad básicamente. Me gustaba la tecnología y era como mi segunda o tercera opción, básicamente. (P.5, E.2, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Encara que aquesta estudiant aparentment segueix una motivació externa en el moment de triar la carrera, s'ha de destacar que les joves no cursen una professió si aquesta no desperta en elles interès i curiositat. Fins i tot, la mateixa entrevistada ho exposa:

Mi pasión era diseño de moda, pero al ver las salidas profesionales y la poca oferta de trabajo dije "pues bueno, búscate algo que te guste" y me interesó comunicación audiovisual, pero también era más de lo mismo, y entonces decidí derecho. Y nada, o sea, a las tres semanas de carrera dije: "buf, no me gusta nada", entonces me cambié a ésta, ingeniería de sistemas audiovisuales, que también me interesaba.

Per tant, per decidir afrontar una carrera amb un gran nivell de dificultat acadèmica, com és alguna de l'àmbit enginyeril, ha d'haver-hi una motivació intrínseca reforçada pels gustos, els quals evidencien la influència dels interessos vocacionals de les joves en la presa de decisió de carrera.

(...) Una enginyeria si no t'agrada, és insofrible. (E.1, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Siempre he sido muy curiosa, de inventar cosas nuevas. (...) Siempre me ha llamado cómo están hechas las cosas, porque se mueven. También en el cole hacia extraescolares de robótica, y ya estaba como muy metida en el mundillo. (E.7, Enginyeria mecànica)

Siempre me ha llamado mucho el ámbito de la música, pero también tiene la parte más técnica qué es física y mates, y a mi la parte de física siempre me ha gustado mucho. (E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Respecte a les **expectatives futures**, aquestes venen diferenciades entre les expectatives vocacionals i les expectatives instrumentals, depenen així, del que esperen aconseguir les joves una vegada obtinguin el seu títol universitari. D'aquesta manera, s'observen dos perfils d'estudiants. D'una banda, aquelles joves que sempre s'han inclinat per la branca tecnològica al llarg de la seva trajectòria acadèmica, i que, a més, de petites ja es decantaven per professions de l'àmbit tecnològic, tot i que moltes esmenten la posició econòmica com una conseqüència positiva de la professió cursada, per a totes elles les expectatives vocacionals, com ho són la realització personal o els somnis per complir, tenen més pes que les expectatives instrumentals en la seva presa de decisió de carrera.

P-*¿Qué crees que te ha pesado más a la hora de escoger la carrera, tus preferencias y gustos por el sector o la posición económica y social y las salidas laborales que te puede proporcionar una profesión así?* R- *En mi caso sí que empecé cien por cien, pues porque me gustaba, por nada económico la verdad, porque yo tenía en mente MotoGP (P.6, E.5, Enginyeria mecànica)*

M'interessaria dedicar-me al que m'agradi independentment de si cobro menys o més. (P.6, E.10, Enginyeria d'aeroespacials)

Ha sido puramente gusto personal, es decir, en ningún momento en que escogí mi carrera ni sabía...ni me planteé la capacidad económica que tenía, fui básicamente a lo que me gustaba, a lo que vi que se me daba mejor y que disfrutaba (P.6, E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Altrament, la resta d'entrevistades, la minoria, aquelles que no han cursat el batxillerat tecnològic i que de petites no somiaven amb professions relacionades amb el sector tecnològic, destaquen la posició econòmica i les sortides laborals (expectatives instrumentals) com a detonants de la seva elecció del grau universitari.

Elegí esta carrera porque me pesaba más la posición económica y las salidas laborales, si no, hubiese estudiado diseño de moda. (P.6, E.2, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

La verdad lo que me impulsó a estudiar también fue la posición económica, porque vi que era la forma más rápida, por así decirlo, de conseguir trabajo, porque siempre hay. Así que, lo económico me pesaba un poco más. (P.6, E.3, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Quant a la **influència de l'entorn**, aquesta és visible en els discursos de les estudiants de mecànica, aeroespacials i automoció, ja que aquestes manifesten una influència familiar rebuda, especialment per part dels seus pares, en la transmissió de gustos i "hobbies" que posseeixen.

Cada domingo veía las carreras, (...) porque mi padre se dedicaba un poco a este mundillo de los coches y tal, entonces de pequeña he visto las carreras de MotoGP, estaba muy enganchada, y hasta ahora. Ha sido por mi padre, básicamente. (...) Mi padre es profesor de autoescuela. (E.15, Enginyeria mecànica)

El meu pare sempre també li ha agradat molt el món del motor, i a mi també m'interessava. (E.10, Enginyeria en vehicles aeroespacials)

Igual que quan al meu pare li vaig demanar una moto, no li va sorprendre. A part, de que a ell també li agraden. (E.9, Enginyeria d'automoció)

Aquesta influència ve representada també, en el suport que asseguren rebre les joves, tant per part dels seus familiars com del seu grup d'iguals en el moment de triar carreres típicament masculinitzades, com ho són les presents analitzades.

Pues la verdad es que siempre me he sentido muy apoyada en ese sentido, sobre todo en el ámbito familiar (E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

La verdad que creo que tengo suerte, porque nunca he tenido una objeción de nadie, al revés, todo han sido apoyos (E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)

No obstant això, dues de les joves exposen l'absència de suport, per part del seu entorn més pròxim, en relació amb la seva decisió de cursar un grau enginyeril.

En el ámbito familiar, sobre todo mis padres, han sido bastante estrictos con esta decisión. Cuando yo les dije que quería hacer el tecnológico no lo vieron muy bien, no estuvieron muy de acuerdo, porque me decían que había muchos hombres, que eso era de hombres, que estaba dominado por hombres. Bueno, también hay que decir que yo nací en Rumanía, mis padres son de Rumanía, y también, la visión que ellos tienen, pues es un poco más atrasada. (E.6, Enginyeria mecànica)

Sí que en un moment donat suspenia l'ESO, perquè "me daba igual". O sigui, jo crec que a mi em veien una persona molt creativa, molt que anava fent, saps?, "me lo pasaba bien". (...) Sí que hi ha molta gent que no em veia gaire capaç. (...) Jo crec que no em van veure que jo pogués treure'm una enginyeria, saps? (...) La meva mare també va dubtar molt de mi. (E.1, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Aquesta falta de suport en relació amb la primera cita, és a causa de l'estereotip de gènere, provinent, segons la mateixa entrevistada, per ser estrangera. De manera que, es podria destacar que a Catalunya s'accepta més que les noies cursin carreres masculinitzades que en altres països. Ara bé, aquesta afirmació esdevé una hipòtesi, atès que no s'ha comprovat en aquest treball, per la qual cosa, aquesta podria ser una nova futura línia d'investigació. El cas contrari és el que succeeix amb l'altra noia, atès que el suport no rebut no és per motius de gènere, sinó per la manca de creença externa envers les seves capacitats, motivades per les seves notes acadèmiques. Malgrat que en ambdues experiències no ha estat present el suport del cercle social més proper, per a cap d'elles, això no ha suposat cap impediment per cursar una carrera que els agradava, per la qual cosa els seus interessos vocacionals han prevalgut davant la crítica i la falta de suport familiar i amics.

4.2 Experiència universitària

En aquest bloc s'examina la integració social, la integració acadèmica i l'autoconcepció de les joves per tal d'analitzar i valorar les seves vivències universitàries.

Respecte a la **integració social**, la gran totalitat de les entrevistades asseguren sentir-se adaptades dins l'aula, no suposant-los-hi així, cap dificultat el fet de cursar una

carrera amb un percentatge tan elevat de nois. Tanmateix, la gran majoria d'elles afirmen haver viscut alguna vegada situacions en què s'han sentit menystingudes. Coincideixen que, sobretot en els treballs en grup, han hagut de reiterar i justificar molt més la seva paraula en comparació amb els altres companys homes.

P- Creus que pel fet de ser dona has tingut o has de demostrar i treballar més que alguns dels teus companys de l'aula? R- Sí que hi ha hagut alguna vegada que he hagut de fer una mica més d'esforç per mostrar que em sabia el que s'estava fent, sobretot, en algun treball amb grup mostrar-los que podien confiar en mi o que si m'ho sabia o que ho portava al dia. (P.20, E.1, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Sentia que havia d'argumentar cinquanta vegades més el que deia que ells. (P.20, E.10, Enginyeria d'aeroespacials)

Sí que lo he vivido, que parece que tu opinión vale menos o tienes que repetirla varias veces para que la gente te escuche. (P.20, E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Així mateix, algunes han percebut també, com companys de classe s'han implicat més en les explicacions cap a elles que cap als altres nois.

A lo mejor estamos en una clase y yo lo he entendido, más o menos, y la otra persona lo ha entendido también, más o menos, y sí que cómo que conmigo tienen un rol un poco de profesores. (...) A mi me había quedado claro el ochenta por ciento de lo que había preguntado, pero volvían a recalcármelo todo. (P.20, E.5, Enginyeria mecánica)

Alguna vegada algun alumne "pues" tu li preguntes "algo" i et fa un "mansplaining" a vegades com una casa, i a vegades t'ho explica no fent un "mansplaining", però com si fossis una mica estúpida, saps?, que per resoldre el dubte que tens et fan tot el procediment, i potser el meu company que li pregunta el mateix li dóna el resultat directament en "plan": "sí, sí, és això". (P.20, E.1, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Convé destacar, com en graus més masculinitzats, com enginyeria de l'automoció (nova carrera llançada en 2017), on una de les entrevistades és l'única noia de la seva promoció, s'agreugen aquestes situacions de menysteniment, atès que, com assenyala la jove en qüestió:

Sóc l'única noia a classe de cinquanta nois, "vale"? Llavors, evidentment al principi era molt intimidant i molts comentaris innecessaris, com: "ai que fas aquí?", "cauràs en dos dies" o la típica de: "a veure qui es "lia" amb la tia de la classe". Coses així que et fan sentir al final com... què faig aquí? (E.9, Enginyeria d'automoció)

No obstant això, en relació amb aquestes situacions esmentades, tant la jove com les altres apunten haver-les experimentat només a l'inici de la seva trajectòria universitària, per la qual cosa hi ha hagut un procés d'integració social formal envers els companys per part de moltes d'elles. Cal recordar aquí la diferenciació feta en el marc teòric entre la integració social formal i la integració social informal.

Al principi sí que hi havia molts comentaris i m'ho callava molt, però va haver-hi un punt que m'imposava o tornava vacil·lades. (...) Al principi sí que em qüestionaven més o potser pensaven que estava més equívocada que ells, o que ells tenien més raó que jo, però ara no sé si és perquè ara són els meus amics i saben que sé del que parlo i que no estic pel "postureo". Però ara realment hi ha molt bon rotllo i totes les opinions es valoren igual que les altres. (...) Amb les persones que més pensava que les mataria ara me'n estimo més que res, i amb les persones que més em vacil·laven ara estic sortint amb un d'ells. (E.9, Enginyeria d'automoció)

Me pasaba el principio, pero ahora puede ser que pase menos, porque (...) ya es como que ya te creen, lo has demostrado, llevas dos años sacando buenas notas o las mismas notas que tú, y es como que al final ya cuando hablas con ellos, ellos saben que tú sabes más de ese tema o igual que ellos, pero al principio cuando no te conocían y no tenían prueba de lo que tú valías, pues entonces ahí no se lo creían tanto. (E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)

A la que et coneixen ja canvia molt, al final ja ara fa quatre anys que ens coneixem tots i potser també, tens més confiança per dir-li al del costat, "jei!, calla, que portes molta estona parlant i la resta del grup no ha dit res". (E.10, Enginyeria aeroespacial)

Ara la gran majoria de les entrevistades expressen tenir amistats que traspassen l'aula, és a dir, integració social informal. Fins i tot, respecte a tenir una relació d'amistat, arriben a assenyalar que, a causa de la magnitud de nois a l'aula, tenen més amics, homes, i més afinitat amb ells que amb les dones que hi ha en el curs.

Considero que con los chicos tengo más afinidad de gustos, de humor, salimos de fiesta. (E.2, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Em relaciono amb nois, sobretot, al principi sí que m'ajuntava més amb noies, però a partir de... "bueno", al cap de pocs mesos de començar amb nois. (...) Al final vaig buscar gent que em caigués bé, i que tinguessin maneres de ser similars a les meves. (E.10, Enginyeria aeroespacial)

Pel que fa a l'últim aspecte contemplat sobre la integració social, podem dir que, per manca de temps, la participació de les joves en activitats universitàries gairebé és nul·la, exceptuant tres noies, una de les quals forma part d'un projecte de mentories i una altra és membre de la junta d'escoles. Tot i això, les dues primeres al·leguen que aquest tipus

d'activitat no els ha estat útil per crear noves amistats, i per consegüent, reforçar la seva integració social, idea contrària a l'expressada en el marc teòric.

P- *¿Participas en alguna actividad extraescolar o asociación de la universidad?*

R- *Sí, estoy en un proyecto de mentorías. Hago de tutora a los de primero, les doy consejos, por ejemplo, "de esta asignatura ten cuidado con este proyecto que cuenta mucho".* (P.24, E.2, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

P- *¿Y esto te ha servido para conocer o relacionarte con más gente?*

R- *No, no me relaciono porque no me hablan tampoco, o sea, es como que no explotan este recurso.*

Tanmateix, l'altra jove encara que actualment no participa en el projecte de desenvolupament d'un cotxe, expressa com aquest la va ajudar a ampliar la seva xarxa social.

Vaig estar fent una que era, "bueno"... desenvolupament d'un cotxe i el portes a competició, com si fos un Fórmula 1, però mini. (...) És un projecte que és a nivell de tot el grau, llavors sí que vaig conèixer a gent més del grau, del curs superior, gent que anava un curs endavant, i sí que vaig fer amics, em vaig portar molt bé amb tothom. (P.24, E.9, Enginyeria d'automoció)

Quant a la **integració acadèmica**, aquesta s'expressa, entre altres, en la implicació per part dels professors i professores en la seva labor docent. Totes les entrevistades realitzen una valoració general positiva sobre aquesta involucració, però, esmenten una polarització existent de perfils docents.

P- *Com definiries la teva relació amb les i els professors? Consideres que hi ha implicació i interès per part d'ells i elles?* R- *En general diria que s'impliquen bastant, el que passa és que a vegades potser pesen més els que passen més, que els que sí que s'impliquen per la seva feina.* (P.25, E.10, Enginyeria aeroespacials)

Creo que la general es positiva pero hay negativos muy negativos. (...) Hay "profes" de todo, hay "profes" que le ha puesto mucha implicación, muchas ganas, y han habido "profes" que han pasado de la asignatura, han hecho lo mínimo y necesario para que se les considere que han dado clase, y ya está. (P.25, E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Així mateix, en relació amb gestió acadèmica trobem discursos antagònics. Hi ha joves que qualifiquen el servei ofert per la institució com a deficient i lent, i, en canvi, unes altres, opinen que l'atenció rebuda és resolutiva i ràpida.

P- ¿Cómo definirías el trato que recibes por parte de gestión académica? Por ejemplo, cuando tienes que hacer algún trámite es eficaz? R- A ver, yo la gestión académica de la universidad, pienso que nunca ha funcionado bien, en el sentido de que casi nunca te cogen el teléfono, quieras arreglar algo es un poco lio. Los trámites van muy despacio. (P.26, E.7, Enginyeria mecànica)

Por el momento no he tenido ningún problema y todas las consultas que he tenido me las han resuelto, no han tardado mucho en contestar tampoco. (P.26, E.3, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Per tal d'il·lustrar aquesta integració acadèmica, a les entrevistades se'ls pregunta pel seu expedient acadèmic, al que totes elles l'avaluen com a bo, i moltes atribueixen aquest èxit a tenir un hàbit d'estudi i a fer un esforç personal.

P- ¿Cómo te va académicamente? R- Bien, hasta hoy no he tenido que repetir ninguna asignatura, no he suspendido ninguna asignatura, algún examen sí, pero siempre recuperable.

P- ¿Y a qué atribuyes esto? R- Yo creo que ha sido mucho esfuerzo personal, mucho sacrificio de horas, de concentración, de estudio puro, y eso, otros sacrificios, eh...tengo menos vida social de la que me hubiera gustado, menos horas para mí de las que me gustaría, pero bueno ha sido estudiar mucho, echarle muchas horas, hincar mucho codo. (P.23, E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

A ver, yo creo que mucho es tener un hábito de estudios. (...) Tener el tiempo para estudiar y organizarse yo creo que es lo más importante. (P.23, E.7, Enginyeria mecànica)

No obstant això, aquests estudiants encara i tenir una notable trajectòria acadèmica, l'**autoconcepció** que tenen en relació amb els estudis, pot veure's afectada dependent d'aquelles assignatures que els suposin un repte, arribant a dubtar d'algunes de les seves capacitats intel·lectuals. Amb tot i això, gràcies a anar superant cada curs universitari, són conscients que una matèria no defineix el seu grau d'intel·ligència.

P- ¿Alguna vez has dudado de tus capacidades o habilidades? R- Para ciertas asignaturas sí, porque se me dan muy mal, cómo informática, por ejemplo. Pero bueno, siempre voy partiendo de la base de que al final hay cosas que se te dan mejor y otras peor, pero que una asignatura o dos o tres o las que sean no determinan si tú sirves para algo o no. También supongo que mi pensar hubiese sido diferente si a lo mejor pues cada año hubiese repetido tres o cuatro asignaturas, ¿sabes? (E.7, Enginyeria mecànica)

Siempre he pensado que puedo sacarme la carrera. (...) Pero sí que es verdad que en alguna asignatura en concreto me ha costado, de decir: "ostras no llego". Y alguna vez he dudado de, ¿realmente esto lo puedo hacer?, pero al final lo he ido sacando todo. (E.4, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

O sea, si que puedes dudar de alguna de tus capacidades, por ejemplo, yo para memorizar soy horrible, eh...y un examen de desarrollar un cálculo me irá siempre mejor que uno de estudiar la historia del diseño del no sé qué, pero creo que eso ya son cosas de cada uno. (...) Entonces no, al final dentro de mí capacidad si me ha ido mal ha sido porque es lo que hay y es mi máxima, no es porque esté limitada ni nada por el estilo. (E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)

Tot el contrari succeeix quan relacionem aquesta autoconcepció amb la integració social de caràcter formal, ja que l'autopercepció de les joves no es veu perjudicada davant activitats de raonament, en les quals es produixin situacions de menysteniment generades pels seus companys de l'aula (exemples exposats anteriorment, els quals qüestionaven les capacitats i habilitats d'algunes de les entrevistades). Perquè segons les estudiants, a les quals se'ls ha preguntat sobre com els han pogut afectar aquestes situacions, afirmen estar segures de si mateixes respecte a les seves competències acadèmiques.

P- *Això ha afectat la teva seguretat i autoconfiança?* R- *No, perquè jo estic segura del que dic, llavors, sabia que el jo deia estava bé, i (...) no tenien proves de què m'estava equivocant. (...) Llavors, per més que em diguessin que no, era com: "vale", tu dius que no, ja veuràs que sí". O sigui, realment dels pocs cops que m'han posat en dubte, he acabat tenint raó. Llavors, no m'han baixat l'autoestima, perquè ho tenia clar. (E.9, Enginyeria d'automoció)*

P- *¿Este comentario bajó o afectó a tu autoestima?* R- *¡No! El tonto serás tú. ¿Por qué me iba a bajar a mí la autoestima? Tú te has quedado sin mi consejo, que yo además te lo iba a dar muy directo y claro, porque sabía exactamente lo que te estaba pasando.* (E.2, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Cal dir, com algunes d'elles expressen haver-se mentalitzat prèviament envers la idea que serien una de les poques noies en el grau, gràcies a cursar el batxillerat tecnològic, on també eren minoria, o realitzar activitats extraescolars tecnològiques.

En bachillerato, por ejemplo, fui la única chica que hizo el tecnológico, entonces ya poco a poco, no sé cómo decírtelo, pero poco a poco, te vas acostumbrando. (...) Ya iba un poco mentalizada de que iba a ser así, la verdad, me facilitó un poco ser la única. (E.5, Enginyeria mecànica)

Es que yo iba muy mentalizada de toda la vida de que solo van a ver chicos, pero no sé, no me supuso como el golpe de realidad de bua, ¿sabes?. (...) Y si que pues a lo mejor por haber hecho tantos años de robótica y de ir a competiciones y encontrarme con que iba a ser la única, pues no sé. (E.7, Enginyeria mecànica)

Malgrat això, davant activitats en les quals es requereix la força, una d'elles expressa el seu nerviosisme i inseguretat provocat pels estereotips socials.

Sí que puede ser qué algunas actividades, que hemos hecho pocas en la carrera, más físicas, me daban un poco más de corte realizarlas. Incluso cuando empecé en Ficosa, en esta empresa donde hago prácticas, por ejemplo, no sé, si hay que ajustar algún tornillo o alguna pieza sí que al tener menos fuerza o aguantar menos el peso, sí que eso me producía más nerviosismo, inseguridad el hacer algo más físico. En cambio, a ellos no les he visto que les haya pasado esto. (E.5, Enginyeria mecànica)

D'aquesta manera, es pot assenyalar com l'autoconcepció de les joves en relació amb el grup d'iguals masculí, pot veure's afectada depenent de si l'activitat és física o intel·lectual. Així també, ho afirma una de les estudiants.

P- *¿Teniendo la carrera de mecánica un porcentaje tan alto de chicos cómo te sientes y te ves frente a un aula tan masculinizada? ¿Crees que esto te supone una dificultad?* R- *Eh...no, porque aunque sea una carrera masculinizada, tiene mucha importancia la parte intelectual, ¿sabes? Y esto es lo que nos iguala completamente. Yo por muchos hombres que haya en una clase no me voy a sentir inferior si mi trato es igual y mi nivel académico y mi rendimiento es completamente igual o superior a ellos. Entonces, yo creo que esta carrera es muy intelectual. (...) Me imagino a una chica que esté en la academia de policía que sí que igual se ve, por el tipo de actividades que hacen, igual sí que tienen habilidades distintas por lo que sea y ahí sí que igual te puedes sentir inferior, pero en una clase que estás sentado qué usas tu cabeza, al final la cabeza es lo que te hace igualarte a los demás. (P.21, E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)*

Seguint la mateixa línia, la presència de referents femenins en àmbits masculinitzats pot reforçar l'autopercepció de les noies. En aquest cas, una de les joves expressa com va prendre de referent a la seva àvia, qui va estudiar química en ple segle XX, li va servir d'exemple per creure en ella i endinsar-se en una carrera d'enginyeria on hi predominen els homes.

P- *Tenies referents de l'àmbit abans d'entrar a la carrera? Coneixies o sabies d'algú?*
R- *La meva àvia és química i té noranta anys quasi. Llavors com en el seu moment estudiar era molt complicat i a més química que era una carrera també d'homes si que és veritat que això em va donar una mica de força de dir: "mira, si ella va poder en la seva època, jo també vull entrar una mica en aquest món que està dominat per homes i a veure què puc fer per allà (P.12, E.1, Enginyeria en sistemes audiovisuals)*

Així doncs, en l'àmbit universitari, l'absència de professors dones en graus enginyerils és palpable, i, tot i haver-n'hi una petita quantitat, aquestes s'especialitzen en matèries generals que s'imparteixen a primer de carrera com, química, física, etc., així ho afirmen les joves, les qui també, asseguren no haver tingut mai una docent dona d'alguna assignatura més tècnica, expressant així, la rellevància que suposa, per a algunes d'elles, tenir referents femenins en un sector tan masculinitzat.

P- *¿Consideras que es importante tener a profesoras como referentes?* R- Sí, totalmente. O sea, si tú estás en una carrera dónde todas las personas que te transmiten los conocimientos son hombres dices: "¿y yo, dónde estaré?, ¿yo no podré estar transmitiendo conocimientos?" Entonces, tener mujeres que te digan yo soy ingeniera de materiales, ingeniería de nose que, yo trabajo en tal puesto, pues dices: "ostras vale, las hay y puedo llegar, no me voy a quedar a simple proyectista", digamos. (E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)

Inclus, a vegades, et desmotives, perquè veus que la majoria de "profes" són nois, que al final acabes treballant amb nois a classe, o estar en projectes i ets l'única noia. (...) Trobes a faltar una mica el fet de tenir referents, costa trobar noies que es dediquin al mateix. (E.10, Enginyeria aeroespacial)

D'igual manera, succeeix en els àmbits laborals als quals es volen introduir en un futur, arran de la manca de presència de dones en sectors automobilístics, pot afectar a la visió de futur envers les seves oportunitats laborals.

P- *Creus que com a dona pots tenir el mateix futur laboral que un home tenint la mateixa titulació?* R- No, miro totes les carreres de MotoGP i Fórmula 1 i sempre veig noranta per cent nois i hi ha dues noies. O sigui, de les que hi ha una és de màrqueting i una altra és de mitja i l'altra és la model. (...) Com a oportunitats, també considero que se m'infravalorarà davant de qualsevol altre noi amb la mateixa carrera que jo o amb menys estudis que jo. (P.9, E.9, Enginyeria d'automoció)

Finalment, valorant la integració social i acadèmica de les entrevistades, la gran majoria d'elles manifesten en els seus discursos haver-se integrat en la universitat plenament.

P- *Com valors la teva experiència a la universitat? Sents que has aconseguit adaptar-te plenament al grau que curses tot i ser una carrera predominada per homes?* R- Jo crec que sí. (...) Em porto molt bé amb tots, eh... en quant integrar-me m'he integrat bé, rotillo amb els nois bé. I el grau és una cosa que pot fer tant un noi com una noia. (...) No sé, estic còmoda, em fan sentir còmoda. (P.29, E.9, Enginyeria d'automoció)

Creo que en mi caso en particular ha sido positivo, he podido integrarme bien. Ahora mismo, creo que todos mis compañeros, sobre todo los que me conocen, me incluyen como una más, creo que es así. Mi valoración general es positiva, yo elegiría otra vez la misma carrera. (P.29, E.9, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

(...) En general muy bien, muy integrada aunque sea una carrera mayoritariamente de chicos. (P.29, E.5, Enginyeria mecánica)

No obstant això, dues de les joves afirmen sentir-se més integrades acadèmicament, que no pas socialment. Les dues es caracteritzen per ser introvertides i tenir poques amistats dins de la universitat. Tanmateix, cap de les dues no expressa haver tingut la sensació que la seva opinió no era escoltada en grups de treball. Per tant, integració social formal tenen, però informal no.

(...) Por ejemplo, compañeros míos de primero y segundo se iban por ejemplo a la nieve, a cualquier sitio y yo decía hostia, a mí no me ha salido tampoco de decir ni siquiera vamos a hacer esto o cuando decían por el grupo hay fiesta en la UAB a mí no me salía decir: "venga va, me apetece ir con ellos". Es eso, nunca me he integrado mucho en el grupo de WhatsApp, nunca he hablado por ahí, por eso yo creo que me he integrado más académicamente que socialmente. (P.29, E.6, Enginyeria mecánica)

En el ámbito académico me siento ya bastante adaptada. Pero en el ámbito social aún me cuesta mucho adaptarme, pero es por mi forma de ser más que todo, no porque solo hayan chicos. (...) Yo soy un poco asocial (...) (P.29, E.3, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Això no els suposa cap amenaça cap a la seva autoconcepció acadèmica, atès que ambdues expressen tenir una visió de futur i ganes de complir les seves metes professionals.

Aunque tenga ingeniería mecánica, a ver si puedo hacerme un hueco en el sector aeroespacial e irme fuera a estudiar, hacer un máster o, a trabajar fuera. (E6, Enginyeria mecánica)

Me gustaría trabajar programando. Ahora mismo no hay otra cosa que me llame la atención, sólo me veo trabajando de lo que he estudiado, me siento cómoda ya en este ámbito. (E.3, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

4.3 Experiència pràctiques

En aquest apartat, s'observa com aquelles que no han realitzat pràctiques curriculars tendeixen a tenir més inseguretat i menys confiança en elles mateixes envers el futur laboral.

[Les pràctiques] Me les imagino amb nervis i una mica d'angoixa de ser l'única noia. Sóc conscient que això em pot passar i a vegades em posa nerviosa això, i potser, és una de les raons que fa que no m'hagi posat en ser a buscar pràctiques. (...) O sigui, crec que més que por és l'esgotament de trobar-te en aquestes situacions i haver de com demostrar més que l'home, potser. (E.1, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

Eh...com que no he fet pràctiques, doncs, diguem que se'm fa difícil veure'm inserir-me al món laboral, o sigui, sí que és cert que potser, no tinc tota la confiança que hauria de tenir amb mi mateixa a l'hora de treballar. (E.10, Enginyeria aeroespacial)

Contràriament, les que han accedit al món laboral, tot i ser becàries, tenen més seguretat en elles mateixes i perspectiva de futur laboral. Així doncs, manifesten sentir-se adaptades i integrades en el seu entorn de treball.

P- Valorando tu experiencia en las prácticas. ¿Tienes confianza en ti misma para llegar a donde te propongas? R- Sí, la verdad es que estoy contenta con mi experiencia laboral. Me ha ayudado mucho a coger confianza conmigo misma y saber rendir en un entorno laboral. (...) Por ahora, no tengo nada de miedo de lo que me espera en el futuro, todo lo contrario, tengo muchas ganas de tener nuevos retos. (P.11, E.5, Enginyeria mecànica)

Yo bueno...después de la experiencia de estas prácticas, en el trabajo yo tengo la sensación de que voy a llegar donde yo quiera, ¿sabes? (P.11, E.2, Enginyeria en sistemes audiovisuals)

P- Et sents integrada? R- Sí, em sento integrada i una més dins l'empresa (E.9, Enginyeria d'automoció)

Siempre me han tratado muy por igual. En los meetings que tenemos, siempre que habla una mujer se le toma igual de en serio como a otra persona. (...) Ha sido todo muy fácil, me dieron una semana de adaptación, el jefe me ayudó a ver cómo funciona y poder adaptarme correctamente. (E.6, Enginyeria mecànica)

Tanmateix, tan sols una d'elles manifesta no sentir-se del tot integrada amb la plantilla de la franja d'edat més gran, de manera que la seva autoconfiança disminueix envers el futur laboral professional que li arribarà un cop obtingut el títol universitari.

Creo que sí que soy una más del equipo. Con la gente de alrededor de treinta años, no te juzgan tanto, es decir, con ellos me siento más integrada. Pero con la gente que tiene alrededor de cuarenta años hacia arriba, estoy menos integrada, ya que siento mucho paternalismo alrededor. Eso me hace sentirme inferior.

Tengo confianza, sí, pero también, tengo miedo porque sé que será complicado llegar al nivel de conocimiento y además coger la confianza entre tantas miradas como para tener una ocupación superior. A veces incluso dudo, ¿podré llegar a eso?. Ahora parece que todos los hombres saben mucho más que tú...Pero ojalá pueda, igualarles. O ¿quién sabe? ¡Quizás más! (P.11, E.8, Enginyeria en disseny i mecànica)

5. Conclusions

Cal recordar els objectius fonamentals d'aquest treball, els quals eren trobar resposta a la pregunta inicial: quins factors són condicionants en l'elecció de carreres masculinitzades de noies universitàries? I determinar, mitjançant l'experiència universitària de les joves, la seva integració social i acadèmica en aquests graus.

Per tant, pel que fa a la pregunta d'investigació, a través de l'anàlisi dels discursos de les entrevistades, s'ha pogut conoure com els interessos vocacionals, les expectatives futures i la influència de l'entorn, factors claus tractats al marc teòric, influeixen en la tria de titulacions universitàries masculinitzades, ja que s'observa com les estudiants segueixen motivacions internes en l'elecció del grau enginyeril, i opten per un amb la finalitat d'obtenir ja siguin recompenses externes, com ho és l'oportunitat laboral o recompenses internes, com ho són la realització personal o l'assoliment de metes vocacionals, les quals les ajudaran a satisfer els seus desitjos d'èxit professional. Així mateix, quasi totes les entrevistades han percebut el suport del seu entorn més pròxim i, per tant, aquest ha ajudat a trencar amb els estereotips socials que comporta que una dona triï i estudiï una carrera masculinitzada.

D'aquesta manera, amb referència amb les hipòtesis plantejades relacionades amb els factors d'elecció, es pot contrastar la hipòtesi 1: Segons la percepció de les estudiants els interessos vocacionals tenen més pes que les expectatives instrumentals i la influència de l'entorn. Es pot dir que la vocació hi és, més o menys forta, sempre; l'expectativa instrumental només en algunes ocasions; i el suport familiar sovint. Per consegüent, podem afirmar la hipòtesi 2: Les noies que cursen carreres masculinitzades interpreten sovint que han tingut suport per part del seu entorn.

En relació amb l'experiència universitària, és important recordar els tipus d'integració social: formal i informal, conceptes explicats al marc teòric, ja que s'observa com totes, exceptuant dues, afirmen tenir integració social informal, és a dir, relacions d'amistat fora de classe. No obstant això, respecte a les interaccions amb el grup d'iguals vinculades únicament a l'estudi, s'ha pogut mostrar com moltes de les entrevistades, tot i ara assegurar tenir integració social formal, a l'inici de carrera han viscut situacions en què s'han sentit menystingudes, existint així, un procés d'integració social problemàtic, que han hagut de resoldre al llarg del temps, sobretot en graus més masculinitzats com enginyeria d'automoció. És visible com els nois dubten d'elles al començament, i és gràcies a la seva assertivitat i a la demostració de les seves capacitats reflectides en les notes acadèmiques, que els companys masculins acaben considerant-les com a iguals,

acceptant-les, i, per consegüent, elles integrant-se al grup. Per tant, si l'actitud hagués continuat, els hauria calgut molta més assertivitat encara per tal de no caure en la síndrome de la impostora. Tanmateix, aquestes situacions en què se les menysté, produïdes durant el procés d'integració acadèmica formal, no han afectat en l'autoconcepció acadèmica de les joves, ja que el fet d'haver cursat un batxillerat tecnològic, on eren minoria, en entrar a enginyeria, ja estan mentalitzades i tenen clar que la seva actitud serà molt assertiva. Així mateix, les dues estudiants, les quals perceben una integració social informal baixa, cap d'elles experimenta una modificació en la seva autoconcepció. D'aquesta manera, podem afirmar la següent hipòtesi plantejada: H3: Quan falla la integració social, no es modifica l'autoconcepció de les estudiants.

Per últim, pel que fa a la integració acadèmica, les entrevistades donen una valoració general positiva a la involucració del professorat envers els seus deures docents, per la qual cosa aquests no han suposat cap impediment en la seva integració acadèmica. Els problemes venen enfront d'assignatures que han esdevingut una dificultat per a les noies, que en aquest cas, sí que han pogut arribar a dubtar d'alguna de les seves competències intel·lectuals, però persisteixen i se n'acaben sortint. No obstant això, no se sap si ho viuen de forma diferent a com ho viuen els nois quan a ells també se'ls travessa una matèria. Per aquesta raó, la següent hipòtesi es dona acceptada parcialment: H4: Quan falla la integració acadèmica, es deteriora l'autoconcepció de les estudiants.

Pel que fa a la hipòtesi 5: Un deteriorament en l'autoconcepció comportarà un desplaçament cap a la síndrome de la impostora. Aquesta no es pot comprovar, perquè no es produeix aquest deteriorament.

Quan a l'experiència en les pràctiques, aquelles estudiants que encara no han tingut el seu primer contacte amb el món laboral, presenten desconfiança en elles mateixes, succeint tot el contrari amb les quals si que han realitzat pràctiques universitàries. Per tant, podem afirmar la hipòtesi 6: Les estudiants que han realitzat pràctiques curriculars tendeixen a experimentar seguretat i confiança en elles mateixes envers el futur laboral. Cal afegir que, quan no perceben la seva total adaptació dins l'empresa, consegüentment, afecta negativament a la seva pròpia visió futura del món laboral.

Així mateix, partint de la base que les noies que cursen enginyeries són una superminoria, s'observa un fenomen de sobreselecció, reflectit en la seva seguretat de cursar carreres masculinitzades i en l'absència d'abandonament per part d'elles

mateixes i altres companyes seves. En atenció a això, proposo aquest argument com a una nova línia d'investigació futura. De la mateixa manera, convé subratllar com en àmbits universitaris on regna el raonament i no la força física la síndrome de la impostora és més difícil de percebre. Per tant, tenint en compte el discurs d'una de les entrevistades, la qual manifesta la seva inseguretat envers activitats més físiques, pot néixer també un nou estudi d'aquest tema envers els Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS) com mecànica, on el percentatge de noies és pràcticament inexistent, per la qual cosa aquestes es poden veure inferiors i menys segures respecte als homes en relació amb activitats físiques.

Per a concloure, s'ha observat que els interessos vocacionals, les expectatives futures i la influència de l'entorn social són factors que han condicionat l'elecció de carrera de les entrevistades. Així també, es destaca com la gran majoria asseguren tenir integració social i acadèmica. No obstant això, prèviament existeix un procés d'integració social formal conflictiu per part de moltes d'elles, durant el qual, a través de l'assertivitat, han lluitat perquè els seus companys les reconeguin com a iguals. Tanmateix, la seva autoconcepció no s'ha vist afectada per l'opinió dels companys, per tant, no arriben a estar mai en risc de viure la síndrome de la impostora.

6. Bibliografia

Ariño, A; Llopis, R; Martínez, M; Pons, E; (2019). Via Universitària: Accés, condicions d'aprenentatge, expectatives i retorns dels estudis universitaris (2017-2019). Xarxa Vives d'Universitats.

Cadoche, É; Montarlot, A. (2021). *El síndrome de la impostora. ¿Por qué las mujeres siguen sin creer en ellas mismas?* (M. Eugenia, Santa Coloma, Trans.). Ediciones Península. (Obra original publicada en 2021).

Cepero, A.B. (2009). Las preferencias profesionales y vocacionales del alumnado de Educación Secundaria y Formación Profesional Específica. Granada: Universidad de Granada. [Tesis].

Chávez, M: Flores, M.A; Castillo, P: Méndez, S.M. (2020). El autoconcepto en universitarios y su relación con rendimiento escolar. *Revista de Educación y Desarrollo*, 53.

Clance, P.R; Imes, S. (1978) The impostor phenomenon in high achieving women dynamics and therapeutic intervention. *Psychotherapy: theory, research and practice*, volume 15, pp.241-247. Available in:
<https://mpowir.org/wp-content/uploads/2010/02/Download-IP-in-High-Achieving-Women.pdf>

Da Silva, K.M; Velásques, M. G. (2017). Influencia de la integración social y académica, el rendimiento académico, el sexo y el curso sobre la identificación universitaria. Universidad Católica Andrés Bello. [Tesis] Disponible en:
<http://biblioteca2.ucab.edu.ve/anexos/biblioteca/marc/texto/AAT7210.pdf>

Esquivel, L.A; Pinto, J.E. (1994). Toma de decisiones: autoreporte de los factores que influyen en la elección de una carrera profesional. *Educación y Ciencia*. Disponible en:
https://www.researchgate.net/profile/Jesus-Pinto-Sosa/publication/267203660_Toma_de_decisiones_autoreporte_de_los_factores_que_influyen_en_la_elección_de_una_carrera_profesional/links/580668fe08ae5ad188166001/Toma-de-decisiones-autoreporte-de-los-factores-que-influyen-en-la-elección-de-una-carrera-profesional.pdf

Fanjul, S. (2018). ¿Por qué ellas no eligen carreras técnicas? *El País*. Disponible en:
https://elpais.com/economia/2018/07/25/actualidad/1532514376_084338.html

González-Pienda, J.A; Núñez, J.C; Glez-Pumariega, S; García, M.S. (1997). Autoconcepto, autoestima y aprendizaje escolar. *Psicothema*, Vol. 9, nº 2, pp. 271-289. Universidad de Oviedo. Disponible en:

<https://reunido.uniovi.es/index.php/PST/article/view/7405/7269>

Huaire, E; Marquina, R.J; Horna, V.E. (2019). Autoconcepto y adaptación a la vida académica en estudiantes ingresantes universitarios. *Horizonte de la Ciencia*, vol.9, núm 17. Perú: Universidad Nacional del Centro del Perú.

López, M.L. (2004). La toma de decisiones en los sistemas de autoayuda y asesoramiento vocacional (sav-r y savi-2000): propuesta y validación de un modelo de decisión vocacional. Madrid: Universidad Complutense de Madrid. [Tesis]

Luengo, M.R; Gutiérrez, P. (2003). La orientación vocacional y el género. Universidad de Extremadura. Nº 23, pp. 85-98. Disponible en:

<https://tejuelo.unex.es/revistas/index.php/campoabierto/article/view/4306/2723>

Mann, S. (2019). *Why Do I Feel like an Imposter? How to Understand and Cope with Imposter Syndrome*. Watkins.

Mosteiro, M. Josefa. (1997). El género como factor condicionante de la elección de carrera: hacia una orientación para la igualdad de oportunidades entre los sexos. *Revista galego-portuguesa de psicoloxía e educación*, (01). pp.305-315. Disponible en: https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/6622/RGP_1-28.pdf

Nasser, M; Crul, M. (2018). The Relationship between First Year Students Interaction, Basic Psychological Needs, and Academic Success. *American Journal of Educational Research*. Vol. 6, No.12. pp.1702-1709. University Amsterdam.

Navarro, C y Casero, A. (2012). Análisis de las diferencias de género en la elección de estudios universitarios. *Estudios sobre educación*, (22), pp. 115-132. Disponible en: <https://revistas.unav.edu/index.php/estudios-sobre-educacion/article/view/2075/1940>

Rocabert Beut, E. (1987). La opción universitaria: un sistema de exploración de la conducta vocacional basado en los intereses y preferencias vocacionales. Valencia: Universidad de Valencia. [Tesis].

Sousa, R; Lopes, A; Ferreira, E. (2013). La transición y el proceso de adaptación a la Educación Superior: un estudio con estudiantes de una escuela de enfermería y de una escuela de educación. *Revista de Docencia Universitaria*. Vol.11 (3). pp.403-422.

Severiens, S; Wolff, R. (2008). A comparison of ethnic minority and majority students: social and academic integration, and quality of learning. *Studies in Higher Education*, pp.253-266.

Tintaya, P. (2016). Orientación profesional y satisfacción vocacional. *Reflexiones en psicología* 15. pp. 45-58. Disponible en:
http://www.scielo.org.bo/pdf/rip/n15/n15_a04.pdf

7. Annexos

7.1 Annex 1: Guió d'entrevista

Bon dia/tarda, sóc una estudiant de quart curs de la Facultat de Sociologia i estic fent un estudi sobre: quins factors són els que determinen l'elecció de les joves que cursen titulacions universitàries masculinitzades i com és la seva experiència en aquests graus. L'entrevista es farà servir únicament amb finalitat acadèmica i de recerca per al meu treball de final de grau.

BLOC 1: FACTORS ELECCIÓ DE CARRERA

- 1- Quina carrera estàs cursant actualment? On i en quin curs estàs?
- 2- Va ser la teva primera opció, és a dir, ho tenies clar des del principi?
- 3- Sempre t'has decantat per l'àmbit científic-tecnològic al llarg de la teva trajectòria acadèmica?
- 4- Si haguessis triat la professió que de petita somiaves, hauria estat una elecció molt diferent d'aquesta?
- 5- Què creus que et va motivar a triar aquesta carrera?
- 6- Que esperes aconseguir una vegada obtinguis la titulació universitària que curses? (com per exemple, un bon lloc de treball, diners, sortida laboral, desenvolupament personal, etc. o és per vocació)
- 7- Em podries dir pros i contres que, segons tu, té la teva carrera?
- 8- En un futur t'hi veus treballant?
Si és així, en què t'agradaria especialitzar-te un cop finalitzis la carrera? I per què?
- 9- Creus que com a dona pots tenir el mateix futur laboral que un home tenint la mateixa titulació?

BLOC 2- EXPERIÈNCIA PRÀCTIQUES

- 10- Fas pràctiques? Si és així, com t'imaginaves que serien? Han sigut molt diferent un cop ja estàs treballant en elles?
- 11- Valorant la teva experiència de pràctiques, com et veus tu de cara a la teva inserció laboral? T'han influït positivament? Et veus amb confiança?

CONTINUACIÓ BLOC 1

- 12- Quins referents de l'àmbit tènies abans d'entrar a la carrera? (Coneixies o sabies d'algú)

13- Es diferencia molt la carrera que estàs cursant amb la d'alguna de les teves amigues?

14- Quina impressió o opinió va tenir el teu entorn: els teus amics, professors/es de batxillerat, la teva família, respecte a la teva decisió d'estudiar una carrera d'enginyeria?

- Has pogut arribar a rebre algun tipus de comentari estereotipat per iniciar i cursar una carrera predominada per homes?
- O creus també que s'han pogut sorprendre més que si haguessis realitzat una carrera típicament femenina? (com per exemple educació infantil)

15- Em podries dir la professió dels teus pares?

16- Per part del teu entorn familiar han acceptat i donat suport que cursis una carrera d'enginyeria o t'havien proposat alguna altra d'acord amb el teu rol de gènere?

17- I els teus amics? Consideres que has rebut suport per part d'ells?

BLOC 3: EXPERIÈNCIA UNIVERSITÀRIA (INTEGRACIÓ SOCIAL I ACADÈMICA)

18- Em podries dir quantes noies sou a classe en comparació amb nous?

19- Algunes companyes teves han abandonat la carrera? Si és així perquè motius creus que ha pogut ser?

20- Amb qui et relates dins i fora de l'aula? Tens un grup d'amistat?

(amb aquest mateix grup fas els treballs de classe?)

21- Sent una carrera amb un percentatge tan alt de nous com et sents i et veus davant d'una aula tan masculinitzada? Creus que això et suposa una dificultat?

22- Creus que pel fet de ser dona has tingut o has de demostrar i treballar més que alguns dels teus companys de l'aula?

23- Has presenciat o viscut algun comentari, mirades o sensació que la teva opinió o la d'alguna de les teves companyes no era ben considerada a l'aula o durant els treballs en grup? Si és així, podries explicar-ho?

24- Participes en alguna activitat extraescolar o associació de la universitat? Si és així, en quina? T'ha ajudat a fer amics?

25- Com et va acadèmicament? I a què atribueixes això? (que et vagi bé o malament) (esforç, acadèmies)

26- Em podries dir quantes professors has tingut al llarg de la carrera respecte a homes?

27- Com definiries la teva relació amb les i els professors? Consideres que hi ha implicació i interès per part d'ells i elles?

28- Com definiries el tracte que reps per part de gestió acadèmica, és a dir, de la institució en si?

29- Com valors la teva experiència a la universitat? Sents que has aconseguit adaptar-te plenament al grau que curses malgrat ser una carrera predominada per homes?

Per acabar, vols afegir alguna cosa més sobre el que hem parlat?

7.2 Annex 2: Codificació

BLOC 1: FACTORS D'ELECCIÓ

INTERESSOS VOCACIONALS

POSICIÓ CARRERA EN LA TRIA

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Volia fer alguna cosa relacionat amb audiovisuals. Per nota no entrava a comunicació audiovisual, però bueno, sempre m'he considerat una persona que li agrada molt tot el tema tecnològic i científic. I bueno, vaig dir “¿por qué no probamos eso?” (riure) en plan no tinc base ni res, però...però bueno, llavors vaig decidir... Crec que ho vaig posar com a segona o tercera opció aquesta a veure si hi havia sort i entrava a comunicació audiovisual, cosa que no.*

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *No, mi pasión era diseño de moda, si yo hice bachillerato artístico, pero al ver las salidas profesionales y la poca oferta de trabajo dije “Amanda te estás matando, estás estudiando un montón para luego no tener nada”. Y dije “pues bueno, búscate algo que te guste”, y me interesó comunicación audiovisual, pero también era más de lo mismo y entonces dije “bueno, pues derecho” y nada, o sea, a las tres semanas de carrera dije “buf, no me gusta nada”, entonces me cambié está, a ingeniería de sistemas audiovisuales, que también me interesaba un poco, pero no era como lo mismo qué diseño de moda, pero aquí estamos (risas).*

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *No, no, para nada. Mi primera opción era veterinaria, pero en los últimos dos meses me interesó mucho el mundo de la tecnología, y como siempre me ha gustado la música y tal, y vi que podía juntar ambas cosas, pues encontré esta carrera y la puse como segunda opción.*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Fue mi primera opción, pero la verdad es que lo decidí cuando me quedaban pocos días para que cerrarán las decisiones, porque no tenía muy claro lo que quería estudiar. Sabía que quería tirar por técnicos o por alguna carrera técnica, pero no estaba cien por cien segura cuál me gusta más. Al final, me decidí por esta, y la verdad es que estoy muy contenta y no me arrepiento de la opción que puse.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *No, mi primera opción fue arquitectura, pero...después no sé porqué cambié, supongo qué porque tampoco veía mucho futuro en arquitectura y me fui a ingeniería mecánica. (...) Un ingeniero mecánico puede firmar planos de arquitectura. O sea, también yo tenía eso en la cabeza de qué un ingeniero mecánico al final si no llega a MotoGP o cualquier cosa, sí que puede firmar cálculos de estructura para casas.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *M... ¡No! (risas). Mi primera opción era ingeniería aeroespacial, pero por culpa de la "sele" no pude y me fui a lo más cercano, mecánica. (...) Pero bueno, no me arrepiento, porque si hubiese elegido otra carrera quizás no hubiese podido entrar en ningún sector aeroespacial. Entonces, por suerte, he escogido algo con lo que puedo llegar a ese sector. (...) Pero bueno, lo único que me motiva es que estoy haciendo una carrera que no quiero entre comillas, pero sí que me puede llevar a donde yo quiero. El hecho de saber que si hago esto puede tener una consecuencia buena para mí y motivadora ha sido lo mejor de esta carrera.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Sí, sí, sí, lo tenía claro desde que era muy pequeña, entonces desde siempre.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *Eh...sí, sí, yo puse de primera opción diseño industrial, eh...aunque luego durante la carrera es cuando me añadí, digamos, a la de ingeniería mecánica.*

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *Sí, la primera opción va ser aquesta enginyeria d'automoció, però per si no entrava, la meva segona opción era enginyeria mecatrònica per llavors poder fer el canvi per passar a automoció. O sigui, volia aquesta cent per cent (rialles).*

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Sí, sí, sí, ho tenia bastant clar des de feia bastant anys.

GUSTOS

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Sempre m'he considerat una persona que li agrada molt tot el tema tecnològic i científic. (...) Espero poder treballar en tot aquest àmbit de la música. (...) Jo em vull especialitzar en el tema dels instruments musicals, és algo que m'agradaria molt, el tema dels estudis de música o els estudis de cinema que hi han enginyers de telecomunicacions, els quals seríem nosaltres.

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Mi pasión era diseño de moda. (...) A ver, la tecnología me gusta, pero no es mi prioridad básicamente. (...) El tema de cámaras y fotografía y todo eso me gusta.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals- UPC (Eseiaat)

E: Siempre me ha gustado la música y tal.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Siempre me ha llamado mucho el ámbito de la música, pero también tiene la parte más técnica qué es física y más mates, y a mi la parte de física siempre me ha gustado mucho.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Me gusta mucho MotoGP, era un sueño trabajar en MotoGP y para esto me tenía que sacar la carrera de ingeniería mecánica, para trabajar con las motos. Sí que me gustó mucho arquitectura, pero las motos y estar en MotoGP era más como un sueño.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Yo siempre he querido hacer algo relacionado con el espacio. (...) Cuando era pequeña ya me gustaba el espacio. (...) Me gustaba mucho el dibujo técnico y... por eso sabía que hiciese lo que hiciese, como también me gustaban las mates y tal, tenía que ir por el tecnológico.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Siempre he sido muy curiosa, de inventar cosas nuevas. (...) Siempre me ha llamado cómo están hechas las cosas, porque se mueven. También en el cole hacía extraescolares de robótica, y ya estaba como muy metida en el mundillo. Empecé como a los diez años o así hasta los dieciséis y hacíamos competiciones a nivel nacional e internacional.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Sí, desde la ESO ya veía que me gustaban las mates. (...) A mí de pequeña me gustaba mucho dibujar casas". (...) Me gusta dibujar.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Sempre m'ha agratat molt les motos, els cotxes i tot, no només a nivell competició, sino a nivell carrer. Sempre havia sapigut que volia fer algo relacionat amb el món del motor.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: M'agradava el tema de l'espai i volia ambientar-ho cap aquí, però no sabia exactament el que, potser amb catorze ja vaig veure que volia ser enginyera. (...) Recordo que mirava molts vídeos de la NASA.

PROFESSION SOMIADA

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Jo em volia dedicar a la música o sigui en plan cantar, tocar piano, però...però bueno, al final el tema de bueno no guanyarás diners i tot això, pues al final vaig decidir dedicarme en aquest àmbit des d'una altra perspectiva tecnològica que és lo que estic fent ara.

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Desde pequeña quería ser diseñadora de moda, pero es lo que te he dicho, la poca oferta de trabajo que hay me echó para atrás.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Si, muy, muy diferente. De hecho, en bachillerato no hice tecnología, sí que hice física y tal, porque tenía claro que quería hacer algo de ciencias o de la salud. Pero bueno, luego terminé en esta carrera que estoy feliz.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuels - UPC (Eseiaat)

E: Pues no lo sé, porque la verdad es que nunca lo tuve claro hasta que no tuve que decir, de verdad, qué carrera quería hacer. Cuando de pequeña me preguntaban qué quería hacer, siempre decía pues no lo sé, la verdad. No lo tenía claro, me gustaban muchas cosas, no es que no me gusta nada, sino que me llamaba la atención varias cosas, la mayoría relacionadas con el ámbito científico-tecnológico.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: De pequeña quería arquitectura. (...) Sí que me gustó mucho arquitectura, pero las motos y estar en MotoGP era más como un sueño.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Yo siempre he querido hacer algo relacionado con el espacio. De pequeña yo quería ser astronauta. También me decantaba mucho por la arquitectura, me gustaba mucho el dibujo técnico y... por eso sabía que hiciese lo que hiciese, como también me gustaban las mates y tal, tenía que ir por el tecnológico.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Yo de pequeña quería ser inventora y lo más parecido a inventora pues es ingeniera.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: A mí de pequeña me gustaba mucho dibujar casas, entonces desde pequeña ya decía que quería ser arquitecta. Entonces si, ya iba un poco enfocada hacia el mundo de la tecnología, pero bueno, ya cuando fui creciendo vi que más que la arquitectura me tiraba más la parte de la ingeniería.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Des de petita la meva il·lusió sempre ha estat estar en el món de la competició Moto GP o Formula 1, però, l'altra opció que també m'agradava molt era disseny de cotxes. I ara estic fent disseny de motos, però estic fent disseny. Llavors, estic contenta. He estat també fent... treballant per disseny de cotxes, però ara per ara treballo per disseny de

motos i estic contenta, però sí que m'agradaria arribar a Fórmula 1 o a MotoGP què és el meu somni.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Jo de petita volia ser profe o alguna cosa així, el que passa que vaig entrar a primer d'ESO, vam fer tecnologia, i vaig veure que m'agradava més aquest ambit. M'agradava el tema de l'espai i volia ambientar-ho cap aquí, però no sabia exactament el que, potser amb catorze ja vaig veure que volia ser enginyera.

MOTIVACIÓ

Extrínseca

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: La salida laboral, o sea, se acabó (risas). A ver, la tecnología me gusta, pero no es mi prioridad básicamente, o sea esto de programar y tal era un ámbito en el que yo también me podía ver trabajando, por ejemplo, yo no me veo trabajando de profesora y esas cosas, porque son demasiado como sociales y tal. Me gustaba la tecnología y era como mi segunda o tercera opción, básicamente. Y me gusta la carrera que estoy haciendo, porque el tema de cámaras y fotografía y todo eso me gusta, que luego no tiene nada que ver, pero desde fuera, el tema cámaras, sonido y esas cosas, pues a mí me llamaba la atención, y por eso me metí a esta.

Intrínseca

ENTREVISTA 1- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: El fet que fos una carrera com d'homes, una universitat d'homes, si que no sé hi havia com aquesta cosa de “venga vamos a por ello, en plan si ellos pueden nosotras también” (rialles), saps? Llavors, bueno, una mica de tot, vocació i challenge. (...) He vist que m'agrada molt la meva carrera, i llavors, sí que hi ha una part de vocació, perquè una enginyeria si no t'agrada és insofrible vull dir, llavors, bueno un “poco de todo.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Porque me di cuenta de que no tenía pasión por la veterinaria, porque si lo hubiese tenido pues hubiese ido a por veterinaria, pero me di cuenta que no era mi pasión, que era más... como que me gustaban los animales y tal, pero en determinadas situaciones que veía, pues me ponía mal y no podía actuar de la forma que sentía que debería

actuar un veterinario. También siempre me han gustado los animales y los puedo ayudar de diferentes formas, así que bueno, decidí esta carrera principalmente porque de pequeña sí que quería ser informática y me llamaba el mundo de la tecnología, entonces decidí recordar lo que quería de pequeña y volverlo a poner en mi presente.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Esta carrera en concreto es porque tiene la parte de...de audio y vídeo y a mí siempre me ha llamado mucho el ámbito de la música, pero también tiene la parte más técnica qué es física y más mates, y a mi la parte de física siempre me ha gustado mucho.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Me gustan mucho las motos, sobre todo, MotoGP, no tanto la Fórmula 1, sólo MotoGP y...empecé porque...porque eso, quería llegar algún día estar en el paddock con todos los pilotos, ese era el objetivo.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Pues yo creo que el hecho de ver no solo que me gustase ese ámbito, sino también, ver que no se me daba mal, no sacaba malas notas, por ejemplo, si yo me imagino en el humanístico o el social, creo que no estaría ni motivada ni nada. Lo que me hizo escoger es eso es ver que se me da bien y qué es algo que le podría sacar futuro y algo que me motiva mucho.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Siempre he sido muy curiosa de inventar cosas nuevas, de yo qué sé, pues ver un juguete y en vez de jugar preguntarme por cómo está hecho, a ver más a nivel infantil, ¿sabes?, pero siempre me ha llamado cómo están hechas las cosas, porque se mueven. También en el cole hacía extraescolares de robótica, y ya estaba como muy metida en el mundillo. Empecé como a los diez años o así hasta los dieciséis y hacíamos competiciones a nivel nacional e internacional.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: La carrera de ingeniería en diseño Industrial y desarrollo del producto, veíamos que unía tanto la parte más artística, como te he dicho me gusta dibujar y quería mantenerla, con la parte tecnológica que había hecho del bachillerato y la verdad que esa fusión me parecía lo perfecto. Pero al entrar en la carrera, sí que vi que la carrera era más artística

que no ingenieril, entonces yo aún quería saber más de la mecánica de las cosas, digamos, entonces eso fue lo que me incitó luego a coger también ingeniería mecánica.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *Suposo que el lloc on volia entrar a treballar, perquè jo des de petita sempre m'ha agratat molt les motos, els cotxes i tot, no només a nivell competició, si no a nivell carrer i sempre havia sapigut que volia fer “algu” relacionat amb el món del motor. Llavors, se'm va presentar aquesta carrera.*

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: *Jo crec que el meu entorn, potser, una mica el que estava llegint, també, el fet de fer algunes assignatures optatives en temes relacionats de l'espai. També, recordo que mirava molts vídeos de la NASA. I llavors, el meu pare sempre també li ha agratat molt el món del motor i a mi també m'interessava. Llavors, suposo que tot va ajudar.*

BATXILLERAT

No batxillerat tecnològic

ENTREVISTA 1- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: *Vaig fer a 4t d'ESO física i química, però tenia una professora molt... molt dura que em va fer que em “traumatitzes” i llavors vaig decidir que no tocaria mai més ni física ni química, cosa que és exactament lo contrari que he fet (rialles), i llavors per això vaig entrar al batxillerat social artístic.*

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: *Yo hice bachillerato artístico, pero al ver las salidas profesionales y la poca oferta de trabajo dije: “Amanda te estás matando, estás estudiando un montón para luego no tener nada”.*

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: *El científico. Hice química, biología, porque yo pensaba hacer algo de la salud. Ni siquiera lo había decidido yo, porque fue como algo que hacían mis hermanas mayores, entonces yo tampoco pensé mucho qué bachillerato quería hacer, hice lo que ellas hacían por decirlo así.*

Sí batxillerat tecnològic

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *El tecnológico. (...) Sí, a ver, lo de tecnológico un poco más tarde, es decir, no es una cosa que desde muy pequeña tenía muy claro, sino, pues eso, cuando iba pasando la ESO bachillerato, iba escogiendo asignaturas que más me gustaban, que más que por tener claro si era científico, tecnológico. Si me molan las mates pues sigo haciendo mates, que me gusta la tecnología, pues iba haciendo tecnología y al final vi que realmente eso era lo que más me llamaba.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Hice el tecnológico. Siempre creo que se me han dado mejor las mates, la física y asignaturas más científicas. Siempre he ido por esa rama, no sabía muy bien a cuál, o sea más concretamente, pero sí, siempre por la misma.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *En la ESO, en cuarto, cuando te dicen de decidir qué quieres hacer en bachillerato ya quería hacer el tecnológico y en “bachí” ya hice el tecnológico también.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *La verdad es que ya desde que puedes empezar a escoger las optativas en el cole ya siempre tirado hacia ese lado y nunca he tenido un plan B, siempre he ido a por esto. Hice el bachillerato tecnológico.*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *Desde la ESO ya veía que me gustaban las mates. En el bachillerato, ya escogí el bachillerato tecnológico, porque ya veía que me gustaba y que era lo típico, ¿no?, que eres un poco buena, se te da bien, entonces te va gustando más y te decantas hacia ello. Entonces sí, ya estuve metida en ello desde bachillerato, digamos.*

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *A batxillerat ja vaig fer també al tecnològic, i a la ESO, també vaig “pillar” les assignatures de ciències.*

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: A partir de 1r d'ESO és quan faig el canvi, o sigui, abans potser m'interessava més el món de les lletres.

EXPECTATIVES FUTURES

EXPECTATIVES

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Bueno a part de que espero poder treballar en tot aquest àmbit de la música, eh... m'agradaria... o sigui, no sé, poder... poder ser com jo ser la meva propia "jefa" "en plan" depèn de la feina que tingui, encara que serà molt complicat perquè és un món d'homes i ja com a tal en la universitat veig com "mandan ellos", però bueno, m'agradaria com poder crear una empresa, saps? i poder, bueno jo, no vull dir manar, perquè sona fatal (rialles), però bueno un "poco si" (rialles).

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: ¿Un trabajo? (risas). Un buen puesto de trabajo y un buen salario. A ver, yo elegí la carrera porque entre que más o menos me llamaba la tecnología, la cámara y todo esto, y la buena salida laboral, porque es que, si no literal que no me gustaba otra cosa, es de lo que más me llamaba la atención.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Más adelante pues sí que me gustaría un trabajo que me permita vivir tranquila y poderme permitir ciertas cosas. Entonces, también me gustaría ir escalando puestos. (...) Me gustaría trabajar programando. Ahora mismo no hay otra cosa que me llame la atención, sólo me veo trabajando de lo que he estudiado, me siento cómoda ya en este ámbito.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Eh...el año que viene tengo intención de seguir estudiando, quería hacer el máster de telecomunicaciones, me quiero especializar en lo que estoy haciendo ahora, es decir, en multimedia, audio y vídeo. Pero la verdad, es que en el mundo laboral hay muchas cosas que me llaman, eh...me gusta la parte de programación informática, pero tal y como he dicho antes, también, me llama mucho el mundo del audio y diseño de espacios audiovisuales.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Lo máximo sería trabajar en MotoGP como telemétrica con un buen piloto, claro. Pero sino con un buen trabajo ya me conformo.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Pues me gustaría sobre todo trabajar fuera y ver si puedo meterme en alguna empresa aeroespacial, aunque tenga ingeniería mecánica, a ver si puedo hacerme un hueco en el sector aeroespacial e irme fuera a estudiar, hacer un máster o a trabajar fuera.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: A ver, yo tengo pensado después de la carrera hacer el máster, pero da igual, al acabar la carrera o al acabar el máster, yo creo que la opción más así utópica es sentirse realizado, ¿no?, que realmente vayas a trabajar y te guste lo que hagas. Y espero no haberme equivocado, si es verdad que, también el hecho de estudiar una ingeniería qué a nivel de salidas laborales está muy bien, es un sector que siempre tendrá trabajo y pues eso te da mucha confianza, y también para el día de mañana es un punto a favor, que a lo mejor si no fuese el cien por cien de lo que me gusta, pero fuese el noventa o el ochenta por las salidas que da, pues yo también escogería ingeniería, ¿sabes?, porque al final hay que ser realistas también. Pero ya te digo, yo lo que espero más así, que a lo mejor es surrealista, es ir cada día a trabajar y no aburrirme de lo que estoy haciendo y que me guste, y también sentirme útil.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Eh...en primer lugar esperaba conseguir, eh...te hablo desde mi perspectiva de hace un año, digamos, eh...lo que yo te diría sería tener muchísimas más oportunidades de trabajo en diferentes ámbitos distintos con una combinación de carreras, qué es poco usual, pero bastante buscada.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Un lloc de feina, o sigui, realment ja tinc un lloc de feina que després de pràctiques ja m'han comentat de quedar-me, però el que espero és sortir al món laboral i poder triar jo on vull treballar.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: *Em...a veure, primer a hauria de fer màster, o sigui, no és obligatori, però les feines que m'interessen demanen el màster. I la meva idea just quan acabi és anar a l'agència espacial europea, encara que el meu objectiu final, potser seria anar a la NASA, què és el que em faria més il·lusió.*

PES ELECCIÓ CARRERA

Noies que no han fet batxillerat tecnològic i que de petites no somiaven en dedicar-se a cap professió encarada a l'àmbit científic-tecnològic:

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *A veure al principi em... no només era vocació sinó que també el tema diners em... va passar molt, el tema de posició, perquè la meva mare és una persona que sempre ha estat "rodejada" en un món d'homes, en el tema de les finances i...llavors, no em va inculcar molt el tema de diners, però si que era com: "busca't algo que pugui assegurar un bon futur" i...llavors sí que al principi vaig començar una mica amb els dos, però si que passava una mica molt més el tema dels diners i la posició en la que jo podia arribar, perquè si no hagués fet inclus perruqueria traient el tema, saps? Però més endavant he vist que m'agrada molt la meva carrera, i llavors, sí que hi ha una part de vocació, perquè una enginyeria si no t'agrada és insofrible vull dir, llavors, bueno un "poco de todo.*

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: *A ver, como te he dicho el tema de cámaras y fotografía y todo eso me gusta, que luego no tiene nada que ver, pero desde fuera, el tema cámaras, sonido y esas cosas, pues a mí me llamaba la atención, y por eso me metí a esta. Pero elegí cien por cien esta carrera porque me pesaba más la posición económica y las salidas laborales, sino, hubiese estudiado diseño de moda.*

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: *La verdad lo que me impulsó a estudiar también fue la posición económica, porque vi que era la forma más rápida, por así decirlo, de conseguir trabajo, porque siempre hay. Así que, lo económico me pesaba un poco más.*

Noies que han fet batxillerat tecnològic i de petites somiaven dedicar-se a professions encarades al sector científic-tecnològic:

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Ha sido puramente gusto personal, es decir, en ningún momento en que escogí mi carrera ni sabía...ni me planteé la capacidad económica que tenía, fui básicamente a lo que me gustaba, a lo que vi que se me daba mejor y que disfrutaba. O sea, la parte económica, pues ya vendrá o no, pero realmente me metí aquí, pues eso, por lo que me gusta hacer y me sigue gustando, fue puramente por gusto personal.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *En mi caso sí que empecé cien por cien, pues porque me gustaba, por nada económico la verdad, porque yo tenía en mente MotoGP. (...) Justamente está carrera tiene buena posición económica cuando acabas, es como que me gusta y además, normalmente la gente que trabaja de esto tiene buenas salidas, digamos.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Cuando me empezó a gustar todo esto de la ingeniería antes cuando era pequeña ya me gustaba el espacio, pero cuando veía que también podía añadirle algo de ingeniería tenía 16 años, no tenía ni idea de decir: "vale tendrá muchas salidas y ganaré mucho dinero", no tenía ni idea la verdad, pero con el tiempo sí que ahora ya me alegra de haber podido escoger una ingeniería, porque sí que veo que tiene bastantes salidas y económicamente yo espero que me ayude.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: **“Te pesa más la parte de crecimiento personal que la posición económica o social que puedas alcanzar con esta carrera, ¿no?”**

E: *Sí, creo que ahora pues porque soy joven, ahora estoy haciendo prácticas, pero no he trabajado como tal, no tengo facturas, pero sí que en un futuro no muy lejano me va a dar la tranquilidad qué es un sector que está bien remunerado económicamente, y aparte al final siempre o casi siempre vas a tener trabajo, no es un sector que esté en crisis tiene muchas oportunidades, y eso sí que lo voy a acabar valorando al final.*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Es que no sé, todo influye, todo influye, sobre todo, yo creo que la vocación va por delante, aunque tiene un gran peso, no te vamos a mentir, también la parte económica y el puesto laboral que consigas, que van relacionados. Entonces, dependiendo donde estés tendrás más atribuciones económicas y también dependiendo de la carrera que tengas tendrás acceso a otras posiciones superiores que también me mueve eso, ¿sabes?

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció -UVIC

E: Sincerament la vocació...Aixecar-me al matí i que no em faci mandra anar a treballar, o sigui, jo parlo amb amigues meves que els hi fa molta mandra anar a treballar, perquè treballen de coses que no els hi agrada, però jo al matí m'aixeco a les sis del matí per anar a treballar i després anar a classe i no em fa res. O sigui, realment és molta vocació, però evidentment si puc escalar un puesto, o sigui, ser més jefe del que estic sent, doncs lluitaré, perquè evidentment, com més jefe més diners. El món també es mou per diners. Però sí que m'ha tirat la vocació per fer diners a un lloc que m'agrada.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: M'interessaria dedicar-me al que m'agradi independentment de si cobro menys o més.

INFLUÈNCIA ENTORN SOCIAL

INFLUÈNCIA FAMILIAR

Influència pares

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Cada domingo veía las carreras, (...) porque mi padre se dedicaba un poco a este mundillo de los coches y tal, entonces de pequeña he visto las carreras de MotoGP, estaba muy enganchada, y hasta ahora. Ha sido por mi padre, básicamente. (...) Mi padre es profesor de autoescuela.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Tenía súper claro que está ingeniería la quería aplicar al mundo de la medicina, de las ciencias de la salud, y si no sé, siempre me ha llamado esa parte de ser útil. Pues, como en ciencias de la salud no me gusta tratar con personas pues trato con máquinas

que traten a personas, ¿sabes?, era como mi razonamiento de pequeña. A lo mejor es porque mis padres son médicos, mis abuelos, mis tíos, entonces, ya llevaba este campo un poco intrínseco.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *Igual que quan al meu pare li vaig demanar una moto, no li va sorprendre. A part, de que a ell també li agraden.*

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: *El meu pare sempre també li ha agradat molt el món del motor i a mi també m'interessava.*

SUPPORT ENTORN

No suport

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Sí que en un moment donat suspenia l'ESO, perquè “me daba igual”. O sigui, jo crec que a mi em veien una persona molt creativa, molt que anava fent, saps?, “me lo pasaba bien”. (...) Sí que hi ha molta gent que no em veia gaire capaç. (...) Jo crec que no em van veure que jo pogués treure'm una enginyeria, saps? com fer aquest esforç que seria molt complicat. Amb els meus amics no vaig tenir problemes, però sí que dubtaven de mi. La meva mare també va dubtar molt de mi. O sigui, estava contentíssima, va dir “oh la meva filla farà una enginyeria”, en plan, la primera mujer de la família, però a la vegada va dubtar molt de mi, no sé si era el tema de les meves capacitats, jo com a persona, com a dona o el que sigui. I el meu pare, bueno ell estava enfadadíssim, perquè no li agraden aquest tipus de feina, perquè ell és més bohem, i era com “¿por qué te metes ahí?” Pero si, la gent dubtava molt de si jo podia treure'm la carrera o si ho deixaria. Perquè no feia algo més com ADE o un FP de audiovisuals. Si que és veritat que en aquest sentit la gent em va tirar una mica al terra.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *En el ámbito familiar, sobre todo mis padres, han sido bastante estrictos con esta decisión. Cuando yo les dije que quería hacer el tecnológico no lo vieron muy bien, no estuvieron muy de acuerdo, porque me decían que había muchos hombres, que eso era de hombres, que estaba dominado por hombres. Bueno, también hay que decir que yo nací en Rumanía, mis padres son de Rumanía, y también, la visión que ellos tienen,*

pues es un poco más atrasada. Entonces, más que tener un impulso hacia allí tuve bastantes piedras por el camino. (...) Por parte de mis amigos ningún problema. De hecho, todos los amigos que he conocido en la ESO y bachillerato que iban al tecnológico conmigo, no he tenido ningún problema, la verdad. (...) Me acuerdo que mis profesores de bachillerato dijeron que por fin habíamos batido el récord de chicas en bachillerato, por fin habíamos llegado a dos chicas en todos los años que llevamos. Se alegraban mucho, decían que por fin tenían otras caras y no solo hombres, por fin veían mujeres en el sector. Y en la carrera igual, los profesores siempre hacen coña diciendo, bueno, menos mal, tenemos unas cuántas chicas, me alegra de que cada vez haya más mujeres. Porque sobre todo mecánica y eléctrica es muy difícil ver a chicas en el sector. Mi hermano, por ejemplo, se alegró mucho porque él es ingeniero informático y él me dijo, "bueno somos los hijos ingenieros, menos mal".

Sí suport

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)E:

"Pues estuvieron encantados (risas). Todo el mundo diciéndome, madre mía, qué bien vas a vivir, no sé qué (risas). Y los de bachillerato, pues sorprendidos todos, porque yo que sé, a mí me enseñaron pintar un cuadro, historia del arte, y luego, pues verme que estaba aquí con las integrales y todas estas cosas, pues se sorprendieron un montón, pero siempre han confiado en mí y sabían que me lo iba a sacar. Así que bien, nadie me puso mala cara, ni mucho menos, todo el mundo me animó. (...) Siempre me han apoyado, en plan, si es lo que quieres hazlo. (...) Todo el mundo confiaba en mí ,de hecho confiaban más los otros que yo.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Bueno eso siempre ha sido algo muy mío, los estudios, así que era como más que se lo comentaba, sabes? Era como, voy a hacer esto. Bueno sí que hay veces que mi madre me ha dicho: "ay, cuando termines la carrera ponte a estudiar medicina" (risas). Pero bueno, más allá de eso, no me sugirieron nada, aceptaron mi decisión.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Pues la verdad es que siempre me he sentido muy apoyada en ese sentido, sobre todo en el ámbito familiar, eh...A mis padres les pareció genial, me dijeron sí es lo que quieras hacer adelante, y desde entonces me he sentido muy apoyada, en el sentido de, nunca se me ha cuestionado el hecho de haber escogido esta carrera. Por mis profesores de secundaria y bachillerato puedo decir lo mismo, de hecho todos me

decían que me veían en el sitio, y me decían, vemos lo que haces y se te da bien y te gusta... Todo el mundo le pareció una buena opción, y en ese sentido, no he tenido oposición, de hecho, por parte de mis amigos, nunca he visto oposición a mi elección. (...) A ver, la gente que me conoce o que me ha conocido siempre no, porque...mi manera de pensar y mis formas de hacer siempre han sido algo diferente, es decir, yo pues en mi casa cuando se estropeaba algo, desde pequeña, quería ver cómo funcionaba, quería desmontarlo si podía. Estas cosas, la gente, mis padres, mis amigos más cercanos, no les chocó, porque ya veían que yo tenía un tipo de pensamiento técnico, pero a otras personas, probablemente a amigos más lejanos, amigos de la familia, sí que les chocaba un poco. (0 impacte y 0 sorpresa per part de l'entorn)

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Pues la verdad que muy bien, todos sabían que ya tiraba, por el tipo de bachillerato también, a carreras más científicas. Y bien, mis padres bien, o sea, sabían que era dura, no porque era ingeniería, sino porque es una carrera que le tienes que echar horas. Bien, las reacciones en general fueron bien. (...) Es que como yo ya hablaba mucho de motos, eso hacía que ya se lo imaginaran un poco, pero en eso, he tenido la suerte que mi familia ha sido súper abierta. (0 impacte y 0 sorpresa per part de l'entorn)

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Sí, sí, sí, siempre me han apoyado en este sentido, y como yo ya lo tenía claro, no hubo ningún problema. (...) Sí, sí, por parte de mis amigos no me he encontrado con nadie que me diga: "bua, ¿por qué haces esto? o ¿estás segura?" (...) No se sorprendieron, porque yo desde que tenía cinco años quería ser inventora, y cuando aprendí lo que hacía un ingeniero con diez, pues ya lo decía, ¿sabes? No dudé nunca, no tuve crisis existenciales de "¿y ahora qué estudio?", lo tenían ya asumido de siempre. (...) Mi familia sabía desde siempre que a mi me gustaban estas cosas, pero gente no tanto de tu núcleo familiar o amigos, era como más "buah, ¿pero esto ya te gustará?", en plan "¿no prefieres estudiar otra cosa?" (0 impacte y 0 sorpresa per part de l'entorn)

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: La verdad que creo que tengo suerte, porque nunca he tenido una objeción de nadie, al revés, todo han sido apoyos, de va, tira adelante que estudie. Sí que es verdad que algo que todo el mundo me decía es vas a ganar mucho dinero siendo ingeniera, pero

claro esto la gente lo dice sin saber quién es quién gana más dinero realmente. Eh...si, yo creo que han sido todos apoyos, en su gran mayoría.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Totalment, si, si, o sigui, sempre m'han dit estudia el que vulguis, però estudia algo que t'agradi, però estudiar una tonteria que no t'agradi, fes-te un any sabàtic, i sinó ho tens clar ho deixes. O sigui, sempre han estat al meu costat. Em van donar un "apoyo" totalment fort. (...) Si, si, si, em van dir endavant, en plan, si es el que t'agrada tira. Però, amb els nois que em feia més a batxillerat, si que va ser com més, perquè et fiques aquí, o sigui, no és més normal que estudiïs una altra carrera, o... eh...és una carrera que no tindràs cap noia, que no tindràs cap amiga, i dic a mi m'és igual, o sigui, és la carrera que en un futur és el que vull fer i el que em vull dedicar, m'és igual si en la carrera hi han trenta noies o trenta nois. (...) Amb el noi amb el que estava en aquell moment em va dir que, o sigui, és molt fort el que et diré, però em va dir en aquell moment que si em ficava a la carrera que em deixaria, perquè era un ambient amb tot de nois, i que una noia en un camp de "nardos", "pues" que ell no pensava aguantar això. I li vaig dir que vale (risas), que no ho entengui si vol, però jo me'n anava a ficar. (...) Els meus pares crec que ja s'ho l'oloraven bastant, perquè sempre mirava Moto GP o jo deia, "algun" dia jo vull estar aquí, llavors els meus pares ja s'ho van veure venir. (...) I feia molts anys, o sigui, jo quan em vaig preocupar per la carrera abans d'hora, rotllo potser segon d'ESO jo ja sabia que em volia ficar per aquest món i sabia que no em ficaria a estudiar educació infantil o administració d'empreses. (0 impacte y 0 sorpresa per part de l'entorn)

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Em...a casa s'ho van prendre molt bé, sempre m'han dit que estudies el que volgués, llavors en aquest sentit bé. De fet, al meu pare li va fer moltíssima il·lusió, com que a ell sempre li ha cridat l'atenció això, doncs diguem que teníem temes de conversa o coses per compartir. (...) I les amigues bé, s'ho van prendre bé, o sigui, potser sempre fan la broma de: "jolín, que friki ets, és que sempre estàs amb aquests temes de l'espaï o de les mates". Però en general va anar prou bé. (...) La resta de l'entorn bé, o sigui, tothom s'ho esperava bastant." (...) Potser quan ho vaig començar a dir tenia catorze anys. (0 impacte y 0 sorpresa per part de l'entorn)

BLOC 2: EXPERIÈNCIA UNIVERSITÀRIA

INTEGRACIÓ SOCIAL

ABANDONAMENT COMPANYES

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Compañeros sí, pero chicas creo que no.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Conozco muchos chicos que han abandonado al principio y de chicas te puedo decir dos casos, pero bueno muchas veces no era ni su primera, ni su segunda opción y se acabaron yendo.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció -UVIC

E: Que jo sàpiga no.

ENTREVISTA 10- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Que yo sepa, con las que he coincidido no, una se cambió a diseño industrial, porque mecánica no le gustaba, pero que viene siendo lo mismo.

AMICS

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: De la meva carrera com a tal un grup no tinc, si que vaig veient a diferent gent, però em relaciono més aviat amb gent d'altres carreres d'enginyeria, majoritàriament amb nois, perquè com que vaig repetir al principi em vaig sentir una mica fora de lloc i jo ja tenia alguns amics de l'any anterior d'altres carreres. Llavors em relaciono amb gent individual i alguna vegada quedo amb més d'un, però grup com a tal no tinc. (...). Si que és veritat que jo per exemple el tema de nois no em va costar tant, perquè hi ha tants que algún havia de ser amic teu. (...) Crec que jo en general sempre he tingut més relació amb els nois que amb les noies

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Con los que más me llevo dentro del aula son los que más me llevo fuera. Tampoco es que me lleve mucho con la gente de la carrera (risas). (...) Me llevo mucho más con los chicos, sí, sí, bueno, yo también creo que porque son la mayoría, entonces de ellos

me he hecho amiga y ya está. Y de chicas, pues solo me llevo con una y no es con la que más me hable. Considero que con los chicos tengo más afinidad de gustos, de humor, salimos de fiesta.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *En relación con mis compañeros, yo siempre he sido una persona un poco asocial, no he sido muy sociable, entonces no entablaba tantas conversaciones más allá de lo necesario, solo cuando tenía trabajos. Saqué algunas cuantas amistades, pero no muchas, la verdad. Cuando tengo que hacer un trabajo busco si hay amigos en clase y pues lo hago con ellos. (...) He tenido más amigos chicos, pero ahora mismo eh... bueno, solo hablo con la que siempre me ha hablado desde primero de carrera qué es una chica. (...) Soy un poco asocial (...).*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *A ver, dentro de la carrera tengo a mi pareja también, y la verdad es que me relaciono con él, pero también, tenemos algún grupillo pequeño de amigos. Y las chicas de la carrera nos juntamos bastante entre nosotras, porque es eso, somos pocas y la verdad es que va bien tener un apoyo de referencia de alguien que esté en la misma situación que tú. Pero amigos también he hecho y la verdad es que...en grupillo chiquitillos normalmente, no hay problema.*

¿Con ellos te relacionas fuera de la universidad?

E: Con algunos sí, con dos o tres.

¿Y con este mismo grupo haces los trabajos de clase?

E: *A menudo sí, depende mucho de la asignatura, hay pocas personas con las que coincida en varias asignaturas, o sea, hay pocas personas con las que haya coincidido en más de dos o tres asignaturas, pero sí, normalmente hacemos el trabajo en grupos de cuatro o cinco, y suelen ser mismo grupillo de gente, y la verdad es que suelo ser la única chica de los grupos de trabajo.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Me comunicaba con dos chicas, pero lo demás todo chicos. Los grupos por ejemplo de WhatsApp, donde estamos grupos de la carrera, alomejor estoy yo sola y todos son chicos. Sí que tengo relación con las chicas y he tenido, pero al ser tan pocas... la mayoría son chicos y a la hora de hacer grupos, pues miras al lado y todos son chicos. (...) Sí, bueno, como vamos un poco a velocidades diferentes tengo varios grupos, pero sí, los hago con ellos los trabajos.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Me relaciono ahora mismo con tres personas dentro y fuera. Me relaciono con un amigo mío que conocí en la ESO y llevamos desde bachillerato juntos y cuando nos enteramos que queríamos hacer la misma ingeniería desde entonces vamos juntos a todas las asignaturas. Y los otros dos los conocí en primero de carrera, que són un chico y una chica, que son pareja. (...) No, me relaciono con algunos en clase, con una chica sobretodo y otro chico, pero solo de esta asignatura que estoy haciendo, luego estos otros dos, como te he comentado antes, uno está haciendo electrónica y la otra textil y no coincidimos en nada, pero fuera sí que somos amigos. (...) Yo sinceramente, no soy una persona que comience una conversación, me cuesta un poco, pero, sobre todo, eh... siempre ha habido el típico chico que te habla para pedirte ayuda y te piensas que te está hablando para la ayuda y en verdad no es así, porque luego al final te pregunta si quieres ir a tomar un café después de la biblioteca. Al final pues, no te puedes relacionar con ningún hombre. Con chicas también me ha costado bastante, porque somos tan pocas que solo he tenido la suerte de conocer a esta amiga mía que tengo y no he tenido relación con ninguna más.

ENTREVIAT 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Da la casualidad de que no hay ninguna chica en el grupo, ya desde el principio hicimos un grupo y bien, sigues luego fuera, los fines de semana...por decirlo de alguna manera, vamos a acabar la uni y seguiremos siendo amigos. (...) Al principio sí que conocía a más chicas, pero luego pues eso, eran de diseño o de química o de otras ingenierías y a lo mejor en mecánica es donde menos chicas hay.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Eh...me he relacionado y me relaciono más con mujeres, pero porque he cogido amistades de la parte de diseño, en la cual éramos casi todas mujeres, pero sí que es verdad que también, acabas teniendo muchísima relación con los hombres y te acostumbras, digamos, a relacionarte con ellos de normal, te tratan como uno de ellos cuando llevas tanto tiempo entre ellos, digamos. (...) Pues de hecho, con quién hago vida fuera de la universidad es con la parte femenina, con la parte masculina no tanto, puede ser amistad de irte a tomar un café algún día, pero no tan estrecha, digamos.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Amb els meus amics, o sigui, si que del grup de cinquanta, evidentment, hi han "grupets". Hi ha un grup que és el amb el que més em faig, però realment amb dos grups són els que més em faig. I potser, el grup que més em faig són deu i jo onze, i l'altre grup son cinc i jo sis. Molt bon rotllo. (...) Són el mateix grup que sortim de festa, fem barbacoa. Tant dintre com fora de l'aula ens portem molt bé. (...) O sigui al principi si que em feia més cosa. També és veritat que em sento més còmode en un cercle de nois que en un cercle de noies. (...) evidentment, si estudies una carrera de noies, per dir-ho així eh, on la majoria són noies, "pues" suposo que tindràs més amigues noies, però és un moment on fas amistats.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Em relaciono amb nois, sobretot, al principi si que m'ajuntava més amb noies, però a partir de...bueno, al cap de pocs mesos de començar amb nois. (...) al final vaig buscar gent que em caigués bé, i que tinguéssin maneres de ser similars a les meves. Llavors, al final, al ser tan nois és més fàcil que t'acabis portant amb ells més que amb les noies, però sí que és cert que amb les noies vam fer molta pinya el primer any. (...) Els meus amics són amb els que faig els treballs.

SITUACIONS DE MENYSTENIMENT

ENTREVISTA 1-Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: "Sí que és veritat que molts cops no m'he sentit escoltada, en el sentit de per exemple fer un treball en grup. M'he adonat que tallen molt més fàcilment els homes a les dones que no pas homes entre homes. Tu tenies una opinió i no es que menyspreïn aquesta opinió, sino que simplement costava molt dir la teva opinió. Jo també sóc una persona molt tímida en aquest sentit i era com que clar a la que em tallaven una vegada era com "lo voy a intentar otra vez" a la segona pensava "bueno da igual me quedo aquí callada", saps? I al final si que és veritat que he agafat un rol molt de seguir a l'altra gent, sobretot en treballs en grup. Però en temes de relació no m'he trobat amb cap problema, vull dir, en general tothom m'ha tractat bé. (...) entre nosaltres si que hi hagut alguna vegada que he hagut de fer una mica més d'esforç per mostrar que em sabia el que s'estava fent o sobretot en algun treball amb grup mostrar-los que podien confiar en mi o que si m'ho sabia o que ho portava al dia. (...) Alguna vegada algun alumne pues tu li preguntes algo i et fa un mansplaining a vegades com una casa, i a vegades t'ho explica no fent un mansplaining, però com si fossis una mica estupida, saps? que per resoldre el dubte

que tens et fan tot el procediment i potser el meu company que li pregunta el mateix i li dóna el resultat directament en plan sí, sí, és això.

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Creo que por las apariencias, creo que por ser una chica y además yo, pues que me gusta vestirme con ropa de ahora y me arreglo, que si mi pelo, que si no sé que, te juzgan, o sea, ya te han hecho el prejuicio, ¿me explico? Una vez, estábamos en una sala y yo ni conocía al chaval que estaba ahí “sentao”, pero se ve que venía a clase. Pues bueno, estaba así, que tenía algún problema y yo me sabía la solución y cuando me dirijo yo a él a hablarle me dice no, no, mejor el que sabe más, o sea mi compañero de al lado. (...) Esto fue un compañero de mi clase que le conocía y ya está y estábamos en una sala de estudios que hay allí y él vino a hablarnos a mi compañero y a mí que estamos los dos juntos haciendo un trabajo. Mi compañero chico y yo chica. Pues viene nos dice qué tal, qué hacéis. Y yo le dije a él, pues bien aquí haciendo el trabajo de tal asignatura y el tío me dice, ¿haciéndolo o que lu te está ayudando bastante?, el lu era mi compañero con el que estaba conmigo haciendo el trabajo. Bueno, ¿estás aquí con esto o tú estás aquí mirando? y yo me quedé así...*

¿Que provocó en ti? ¿Te bajó la autoestima o algo?

Yo? ¡No! (risas) ¡No! El tonto serás tú. ¿Por qué me iba a bajar a mí la autoestima? Tú te has quedado sin mi consejo, que yo además te lo iba a dar muy directo y claro, porque sabía exactamente lo que te estaba pasando, ¿me explico? Es que no me hizo falta ni decirle nada, solo me dirigí a él cuándo me corto, que dije bueno, tú me rechazas lo mío, pues ahí te quedas, yo me voy con lo mío, ni me voy a sentir peor, ni mi autoestima bajará por ti.”

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *No lo he notado la verdad, siempre se escuchaban todas las ideas que había en el grupo y siempre ha habido respeto, por suerte no ha pasado.*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Sí, sí, sí que lo he vivido, que parece que tu opinión vale menos o tienes que repetirla varias veces para que la gente te escuche. (...) Antes de que me conocieran había intentos de, pero yo siempre he intentado cortar este caso y decirle no, esto no es lo que te estoy pidiendo, lo que te estoy pidiendo es esto. Y al final, pues la gente responde de otra manera, pero ya te digo, lo que te he dicho antes, tengo que hacer el esfuerzo*

de mi parte cuando se que un compañero no tendría que hacer el esfuerzo de cortar a esta persona y pedirle lo que realmente le estas pidiendo.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Puede ser que si he dicho algo tengo que hacer más hincapié, yo que sé, a lo mejor he encontrado la solución para diseñar algo, y sí que a lo mejor he tenido que insistir un poco más en lo que estoy diciendo, que al final se eligió esa idea, pero cómo que tuve que insistir un poco más. (...) A lo mejor estamos en una clase y yo lo he entendido, más o menos, y la otra persona lo ha entendido también, más o menos, y sí que cómo que conmigo tienen un rol un poco de profesores. O sea, me explicaban todo como, ay esto así, así, y a mi me había quedado claro el ochenta por ciento de lo que había preguntado, pero volvían a recalcarmelo todo.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Había una chica rubia que iba a mi grupo y había comentarios de bueno, “pues es rubia es tonta”, comentarios sobre su aspecto físico, sobretodo, comentarios obscenos sobre sus pechos o sobre su vestimenta, qué dices: “tío que estás aquí para hacer un trabajo concéntrate en ese trabajo y deja a la chica en paz”.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *Te puedo decir que los trabajos que he hecho en grupo con mis amigos en ningún momento me he sentido así. Sí que a lo mejor depende de qué asignatura, pero bueno no te sé decir si es porque realmente yo no tenía ni idea, pero por ejemplo, si es un trabajo de coches ya sobre entienden que tú no tienes que tener idea. No sé, pero tampoco lo he notado excesivamente, ¿sabes?*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *Típico que tienes a tres chicos en el grupo y las chicas somos minoría, y con que haya un chico que realmente también se crea un poco más, como superior que los demás, incluso que los otros propios chicos, van acabar haciendo más caso al otro chico que a las dos chicas que te estamos diciendo que no, que es así. Sientes que tienes la necesidad de justificar más las cosas que lo que lo tiene que hacer otra persona, es decir, igual otro chico dice que dos más dos son cuatro, y yo le digo vale, mira, pues también tres más tres son seis, hostia, ¿seguro?. Y ahí es cuando tienes tú que*

desarrollarlo y tal, ¿lo ves?, te lo he demostrado, ¿ahora te lo crees? me dicen sí, sí, es verdad, tenías razón.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Et poso en context, sóc la única noia a classe de cinquanta nois, vale? Llavors evidentment al principi era molt intimidant i molts comentaris innecessaris, com, “ai que fas aquí?”, “cauràs en dos dies” o la típica de “habíam” qui es lia amb la tia de la classe. Coses així que et fan sentir al final com: què faig aquí?, però realment amb el temps, “pues” ja no ha passat tant. (...) “sí que al principi era molt incòmode, perquè clar, fins que no tens el teu “grupet” d'amics cauen treballs. Me'n recordo que va veure un moment que amb el que havia de fer els treballs no hi era, perquè va deixar la carrera i va dir un ja vaig jo amb la noia, ja vaig jo amb ella, pobreta. I va ser com no et necessito. Però un cop passat el temps, o sigui, ho he demostrat traient millors notes que ells, he fet millors treballs que ells o el que fos. Llavors, ja han vist que no estic aquí llestant-me el dit. (...) Depenent amb qui feia els treballs, si que em posava més en dubte, i era com un, tu, si us plau, creieu-me, saps? perquè anem bé o es així. I fins que no els hi acabava de demostrar, rotlló amb un article d'internet o parlant amb el professor o parlant amb algú altre, rotlló tinc raó, seguiu-me, si us plau, eh...si que a vegades em posaven en dubte. Llavors, no hauriem perdut tant temps, si haguessin confiat més en mi. (...) Algun projecte que hem fet, rotlló donar alguna opinió o alguna idea per millorar, “pues” això no, “això deixem-ho què és molt complicat”, o “no ho sabràs fer”, o “ens quedarem tirats a mitges”. No sé, una cosa que jo veia molt clara, per exemple, no m'ho deixaven tirar endavant, perquè deien que era molt complicat.

Això ha afectat a la teva seguretat i autoconfiança?

No, perquè jo estic segura del que dic, llavors, sabia que el jo deia estava bé, i perquè ells creien que jo m'estava equivocant, o sigui, no tenien proves de que m'estava equivocant, i jo si que estava cent per cent segura de què estava en “lo” cert. Llavors, per més que em diguessin que no, era com, vale, tu dius que no, ja voràs que si. O sigui, realment del pocs cops que m'han posat en dubte, he acabat tenint raó. Llavors, no m'han baixat la autoestima, perquè ho tenia clar.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: En primer, sobretot, quan potser volia fer alguna cosa diferent, o ens havien fet fer un examen en grup, sentia que havia d'argumentar cinquanta vegades més el que deia que ells. I ells, potser, deixaven anar un comentari que era una tonteria i estaven a gust dient-ho. I llavors jo mesurava les meves paraules, vigilava el que deia, com ho deia,

quan ho deia. (...) Que no tots eh, però hi ha alguns nois que necessiten, doncs potser més acaparar l'atenció, són els que tota l'estona parlen, llavors costa molt el fet d'intentar parlar, i que t'escoltin, però bé. Potser si que vaig tenir més problemes al primer any, sobretot, quan et tocava fer grup de pràctiques de laboratori. Jo recordo, sobretot, un company amb el que anava, que quan li discrepava alguna cosa, i li deia que això no està bé, havia d'argumentar moltíssim, i en canvi, si li deia un altre company li feia cas, i ja està. Potser passaven i després s'adonaven que ho estaven fent malament, llavors era com vale, porto mitja hora intentant fent que ho veieu, però no m'heu volgut fer cas, perquè sóc una noia, suposo.

BATXILLERAT TECNOLÒGIC

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Sí, éramos dos, tres, depende de la asignatura. A lo mejor en total éramos doce o trece. (...) Me pasó en el bachillerato cuando hacía trabajos con solo chicos, pero tuve que aprender a intentar imponer de otras maneras, he tenido que hacer un esfuerzo por mi parte, que muchos chicos no tienen que hacer un esfuerzo por su parte por ser escuchados.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: En bachillerato, por ejemplo, fui la única chica que hizo el tecnológico, entonces ya poco a poco, no sé cómo decírtelo, pero poco a poco, te vas acostumbrando. (...) Ya iba un poco mentalizada de que iba a ser así, la verdad, me facilitó un poco ser la única.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Si, éramos dos y en clase éramos unos treinta. En cuarto de la eso era yo la única que hacía el tecnológico, y por suerte, en bachillerato llegó una chica de fuera, de otro colegio, que vino a nuestro Instituto y al final éramos dos en bachillerato. (...) Me acuerdo que mis profesores de bachillerato dijeron que por fin habíamos batido el récord de chicas en bachillerato, por fin habíamos llegado a dos chicas en todos los años que llevamos. Se alegraban mucho, decían que por fin tenían otras caras y no solo hombres, por fin veían mujeres en el sector.

¿Crees que el hecho de cursar un bachillerato tecnológico y ser una de las pocas chicas, fue más fácil para ti entrar en una carrera predominada también por hombres?

E: Si, exacto, es como una situación similar.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Sí, si no me equivoco éramos tres chicas de una clase normal de las de bachillerato, que ahora no sé, igual había 30 personas, depende del aula y de la clase más o menos, pero sí, sí. (...) Claro, ya a nivel personal yo ya sí que estaba más acostumbrada por el bachi, lo que comentas, que allí había más hombres.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: “També, és veritat que em sento més còmode en un cercle de nois que en un cercle de noies. Suposo que per batxillerat, perquè al tecnològic eram dos noies, i l'altre noia ho va deixar, o sigui a segon es va passar al social. Llavors, doncs clar, sempre he estat més en un grup de nois, la colla que tenia a batxillerat també eren tots nois i dues noies. Vull dir, ja és més on em sento còmode i no sé, no em fan sentir ni com un bitxo raro, ni sexualitzar-me ni res.

PARTICIPACIÓ ACTIVITAT/ VIDA UNIVERSITÀRIA

Sí participació

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Sí, estoy en un proyecto de mentorías. Me dan dos créditos por hacer como de tutora a los de primero, les doy consejos por ejemplo, les digo “con esta asignatura ten cuidado, con este proyecto también que cuenta mucho, en otra asignatura pues estudia desde el primer día. (...) No, no, no, en mi carrera somos tres, lo hacemos solo tres personas a grupos diferentes y no nos hablamos casi ni entre nosotros, tipo solo para “¿te han dicho algo?”, ya está. (...) Pues no sé, no es que se haga mucha comunidad, pero obviamente es mi universidad, académicamente sí, socialmente no.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: De la uni estic a la junta d'escoles i la resta no són de la universitat. Estic en aquesta associació que t'he comentat. (...) No, bueno, al final la junta d'escoles es algo molt puntual, llavors la gent que hi havia ja la coneixia de haver participat a l'organització de la festa major de la uni.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Vaig estar fent una que era, bueno...desenvolupament d'un cotxe i el portes a competició, com si fos un Formula 1, però mini. I si que vaig marxar, perquè em van ficar a fer màrqueting, portar les xarxes socials, parlar amb empreses. Perquè hi havia un patrociní de Iberdrola que només ens donaven els diners si hi havia una noia a l'equip, llavors em feien a mi parlar amb els patrocinadors. I em vaig cansar molt de què no em deixessin participar amb tot el que era suspensió o aprendre coses, rotllo dibuixar de diferentes maneres o fer servir programes diferents. (...) Si, si, si, és un projecte que és a nivell de tot el grau, llavors si que vaig conèixer a gent més del grau, del curs superior, gent que anava un curs endavant, i si que vaig fer amics, em vaig portar molt bé amb tothom, i tal. (...) El problema que tenim els d'automoció es que tenim un campus només per nosaltres, o sigui no estem a Vic, estem a Granollers. (...) Sempre ens hem queixat que no ens sentim part de la universitat, perquè és que no tenim ni bar al campus. O sigui, és entrar a classe, esmorzar, tornar a classe, i llavors anàvem a dinar o el que fos junts. No era que et petaves classe i anaves al bar, no, perquè es que no tenim, o sigui, per anar a un bar havíem d'agafar el cotxe i anar al centre de Granollers.

No participació

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: "No, me voy a casa".

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: No, de la universidad no.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: De la universidad no, estudio música por mi cuenta y ya está. (...) Sé que hay grupos de...hay unos grupos que están diseñando un coche eléctrico...se hacen cosas la verdad, es que no estoy muy al día, porque como trabajo por la mañana y estudio por la tarde, no tengo mucho tiempo para poder hacer mucho más. (...) Por ejemplo, yo sé qué mucha gente ha hecho mucha piña con sus grupos de clase en otras universidades o dentro de la UPC, y sé que nosotros estamos mucho más dispersos, por ejemplo, no tenemos la oportunidad de esto, el bar cierra a las cinco, nosotros acabamos de clase, normalmente, hacia las ocho hacia las nueve, depende del día. Em... no sé, tampoco estoy muy informada sobre el caso, eh, pero la verdad es que yo nunca he estado en un ámbito donde se nos permita socializar, que tengamos facilidades para socializar, si queremos charlar con los compañeros tenemos que buscar algún sitio donde ir, quedar

algún fin de semana, porque dentro de la universidad no hay mucha vida universitaria dentro de la UPC.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Siempre he pensado en participar en “MotoSpirit” que es hacer una moto eléctrica, pero por tema de tiempo no puedo. (...) la UPC es bastante diferente que la UAB por ejemplo, creo que en la UPC al menos en la ESEIAAT, que es de la de Terrassa, al no haber un campo enorme y tal, sí que hay muchas actividades, se hacen cosas, pero no es en plan...no sé, como la UAB. Además estudia ingeniería que todo el mundo está llorando por las esquinas (risas).*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Eh... ¡no! No participo en ninguna. Hacen talleres, tenemos también la semana cultural que hacen cosillas. También hay un montón de grupos de gente que hacen por ejemplo, coches rápidos, cohetes, hay un montón de proyectos.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *No, de la universidad no, es que tampoco tengo tiempo. Aparte de esta carrera, también estudio música, entonces la mayoría de tardes las tengo ocupadas con clases o con ensayos y no quería sobrecargar más, porque al final una actividad extraescolar también es más trabajo. Entonces entre la carrera, la música y a parte de que trabajo por las mañanas, no me da la vida para compaginarlo, y ya nunca lo contemplé. (...) O sea, nosotros el bar de la “uni” como tal, es que nadie va, o va la gente a las doce, pero muy poca gente en comparación a bares de alrededor que están abiertos siempre. Y al final te encuentras a la gente allí, porque la “uni” si que es verdad, que a lo mejor en el campus de Barcelona tienes muchas más cosas, pero aquí en cuanto al bar de la uni y además el segundo semestre está como siempre cerrado, no se entiende mucho. También, es un campus que está como en medio de la ciudad y no hay como zonas más así de estar todos juntos o de recreo, digamos.*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *No, no participo en ninguna actividad de la universidad. (...) Creo que lo intenta bastante, al menos mi universidad, yo no he sido partícipe de ella, pero sí que es verdad que hace alguna que otra...no es nivel UAB, desde luego, para nada, ya solo con el ejemplo de que el bar cierra a las cinco, entonces la gente que va de tarde, pues no*

tiene vida allí. Tienes otros bares, pero al final en el bar de la uni sabes que todo el que esté allí es universitario, vas a otros bares y pues no es tanto lo mismo, porque te mezclas con otra gente. Pero si que hacen muchas cosas, y sí que fomentan también para el primer año, hacen como tutorías por parte de estudiantes más mayores de últimos cursos. No sé, tienen muchas cosillas, no te se valorar si sirven o no sirven porque no he estado. pero a puerta ojos externos las tienen, creo.

INVOLUCRACIÓ PROFESSORAT

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Bueno, hi ha algún professor que no et respon, o bueno, en plena pàndemia va desaparèixer del mapa. Però en general si, tots els professors han contestat i t'han resolt el dubte i t'han citat un dia per venir al despatx per mirar-ho al moment. En general en aquest sentit no he tingut cap problema.*

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *A parte de que son super polarizados, pero la verdad que son funcionales, te resuelven las dudas, se van y se acabó. (...) A ver, con algunos más y con algunos menos, lo normal. A ver, había algunos que son unos payasos, incluso que me han mentido en la cara. O sea, yo era como muy empollona, ¿sabes? y yo lo que me va bien es estudiar con ejercicios hechos, en plan que me den la solución desarrollada. Eso te facilita un montón. Y...bueno yo se la pedía la solución y él me decía: "oye yo tengo unas soluciones súper bien hechas, pero no te las voy a dar, porque eso empieza a correr por ahí y...entonces no estudiáis porque os estudiáis la solución del problema y...y ya no aprendéis". Y bueno, yo no tenía ningún material, yo no estaba estudiando, yo sabía que iba a catear esa asignatura. Yo estaba super estresada, porque no me salía. Y ya le digo por favor, pasamelas, por favor, que no las comparto con nadie, es que sino yo voy a suspender, por favor, sino, dame alguna referencia bibliográfica. Y de tan pesada que me puse me dijo: "mira Amanda, hablamos el lunes". Nos sentamos el lunes y el con la cara así, con la sonrisa incluso que le temblaba me dijo: "mira te tengo que decir que no tengo ninguna soluciones" (silencio). Es que me las vendía que me decía tengo un montón de soluciones que están super bien hechas, super bien redactadas, muy informativas. Yo me quedé toda loca (risas). Encuentras profesores que son así y otros profesores que, yo que sé, llevaba una sudadera de Lana del Rey, la cantante, y ay mira, el otro día sonó una canción de Lana del Rey y me acordé de ti.*

Cosas que dices mira, que humano, que cercano, que amable. A parte de que son super polarizados, pero la verdad que son funcionales, te resuelven las dudas, se van y se acabó.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Depende mucho del profesor, hay algunos que se implican bastante y otros que solo dan el temario y ya está, pero en general sí que se preocupan de cómo van todos los estudiantes.*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Creo que la general es positiva pero hay negativos muy negativos. (...) Hay de todo, hay de todo. Ahora me siento mucho más cercana que en primero de carrera por ejemplo, en primero me parece que la relación con todo el mundo era muy fría, muchos profesores no sabían nuestros nombres, otros sí, porque hay de todo, profes que desde el principio han estado muy implicados, pero la verdad es que este último curso todos los profesores que he tenido...ahora en cuarto es diferente, te consideran también, una persona más capaz, normalmente en primero y en segundo no te consideran un profesional del ámbito, ahora en cuarto sí. Ahora me siento mucho más cercana, te conocen bien, saben quién eres, eh...se preocupan más por ti, pero en primero y en segundo las relaciones son bastantes frías, sobre todo en pandemia, durante el confinamiento, que estábamos en casa no sabían quiénes éramos, daban la clase ante una pantalla y era una relación muy fría.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Buf...es que he tenido muy buenos y he tenido muy malos (risas). Eh...no lo sé, en general bien, en general creo que bien. (...) Pues depende del profesor, hay profesores que están muy metidos en su trabajo y te ayudan mucho y otros que ponen un power point y...contra menos trabajo me des mejor (risas), supongo que en como todas las carreras.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Sí, la verdad. No he tenido muchos problemas con profesores de la UPC. En primero y en segundo creo que no están tan por ti, porque creo que tienen muchísimos más alumnos. En tercero y cuarto es cuando empiezan a decaer los alumnos y se empiezan a ir, y entonces hay menos alumnos y sí que he notado más ímpetu y más coleguismo*

entre los profesores y nosotros. Siempre he estado muy cómoda, nunca he tenido ningún problema con algún profesor o profesora, he estado bastante bien.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *Lo que te comentaba antes, a lo mejor sí que te prestan un poco más de atención, pero para asegurar que vayas bien, en plan que te sientas parte y que no notes está diferencia de género que hay, pero no he notado un interés... bueno, supongo que depende del profesor más o menos y del interés que propiamente tú muestres en la asignatura, pero no he notado una diferencia excesiva sabes. En cuanto nivel académico, siempre que he necesitado algo pues me lo han explicado y ha estado bien.*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *Y a nivel implicación con los alumnos también, es como que tienen más empatía los hombres profesores, es como que están más en su mundo, tienen su mundo industrial ellos, tienen sus empresas, sus trabajos, y es como que encima te hago un favor de venir aquí y enseñártelo a ti. En cambio, las mujeres creo que es más vocación de no, no, yo tengo mi trabajo, pero vengo aquí, porque quiero enseñarlos y quiero transmitiros, en cambio con los otros, yo creo que sí que les gusta, porque sino, no serían profesores, pero no se les ve tan implicados.*

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *Això és una de les coses, les quals em vaig tirar a aquesta universitat i no em vaig tirar a la pública, perquè realment estan a sobre teu, saben el teu nom, t'envien correus. O sigui, a la pública, les meves amigues sempre s'han queixat de que ets un número i si passava alguna cosa li deien tu qui ets, saps? No sé, saben el teu nom, sobretot a mi em passava molt, que saben el meu nom. I si vas a demanar dubtes et contesten, tant els nois com les noies.*

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: *Hi ha de tot, o sigui, hi ha profes que sí, que veus que al final els apassiona allò que t'ensenyen i no hi ha problemes, o sigui, pots anar cinquanta vegades al despatx i enviar molts correus i no et diuen res. En canvi, hi ha altres profes que, bueno, ja veus que quan fas algun dubte que et contesten amb la mínima informació i et diuen "això està al llibre". Però, jo en general diria que s'impliquen bastant, el que passa és que a vegades potser pesen més els que passen més, que els que sí que s'impliquen per la seva feina.*

PROFESSORES ASSIGNATURES

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Em... n'he tingut una, dos, tres, quatre de dones com a molt, crec així de primera mà. I d'homes, no sé un "fotiment" 'he tingut (rialles).*

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Eh...siete profesoras de treinta profesores, más o menos.*

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Creo que he tenido tres profesoras, como mucho cuatro y el resto pues han sido hombres.*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Em...muy pocas, a lo mejor he tenido...en total he hecho en la carrera...he hecho unas treinta y seis asignaturas en la carrera, y a lo mejor he tenido tres o cuatro profesoras, muy pocas.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Las profesoras mujeres que he tenido han sido normalmente de química, materiales, en cambio, las asignaturas de mecanismo, que básicamente son las que más hay durante la carrera, son todos hombres. No se si me he explicado muy bien, o sea, sí que suele haber más mujeres al principio, como en esa primera etapa de la carrera, que se hacen asignaturas más generales, pero conforme vas avanzando y llegas al final de la carrera que son asignaturas más técnicas, más precisas, de mecanismos, hay menos.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Pues mujeres, ahora mismo puedo contar, tres en primero y dos en segundo y ya está, no he tenido ninguna mujer más. (...) Economía, en economía de la empresa tuve una mujer, en química tuve a una mujer, en física tuve mujer. Eh... y en organización de la producción que es como en plan, economía, pero vas ambientado a una empresa, eh... también tuve mujer. Y en todas las demás hombres.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Eh... la verdad es que bastante pocas, creo que he tenido unas cinco. Y de asignaturas he hecho... he tenido creo, más o menos, treinta y pico asignaturas, o sea a lo mejor he tenido seis "profes" chicas tirando a mucho. (...) De economía, organización de la producción, física, informática...especializadas de mecánica, el ámbito de mecánica no he tenido ninguna. (...) Sí, pensándolo sí, pero yo creo que estamos tan acostumbrados a que esto funcione así, ¿sabes?, te mentalizas tanto qué no vas a encontrar...que al final te sorprende que haya mujeres cuando tendría que ser al revés, notas su presencia y no su ausencia, ¿sabes?, en el sentido que, pues no hay ninguna y no te sorprende y de repente tienes una profesora mujer y es como "buah es una mujer", ¿sabes?, y tendría que ser al revés. Pero yo creo que no lo notas tanto o no te no te falta, porque ya estás acostumbrada y ya partes de la base qué no va a estar, ¿sabes?, y no tendría que ser así.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Pocas, pocas, yo ahora te sé decir dos de bastantes asignaturas que he hecho. (...) Por ejemplo, las optativas casi todo hombres, optativas que son realmente donde tú estás profundizando, digamos, los especialistas. Al final una física te la da alguien muy general, pero una diseño en automatismos no sé qué, no sé qué, que es el especialista, es que son hombres la gran mayoría. (...) De térmicos, em...sistemas térmicos se llama, y de materiales. Em...déjame que te lo confirme, bueno de química sí que había una profesora, pero es lo que tú decías, era primero de carrera y es bastante general. No, no, es que todos hombres. Había dos mujeres en la parte de mecánica. (...) Me está afectando ahora, porque no me había dado cuenta (risas). Estás muy acostumbrada. ¿Quién te va a dar la clase? algún tío, esto se dice mucho, alguna tía no, no, algún tío, porque ya por probabilidad va a ser un tío sí o sí. Ha habido alguna chica más, pero casi siempre eran asociadas, que te vienen a hacer dos horas de clase a la semana y no hacen más. Entonces, es como que no te lo planteas, te hacen acostumbrarte a ello. Desde el principio sabes qué estás en un mundo de hombres y ya. Te sorprende cuando aparece una mujer y dices: "¡hostia!, es verdad, que también hay mujeres que hacen esto, (risas), soy yo también una", ¿sabes?

P: ¿Consideras que es importante tener a profesoras como referentes?

E: Sí, totalmente, totalmente. O sea, si tú estás en una carrera dónde todas las personas que te transmiten los conocimientos son hombres dices, ¿y yo, dónde estaré?, ¿yo no

podré estar transmitiendo conocimientos?. Entonces, tener mujeres que te digan yo soy ingeniera de materiales, ingeniería de nose que, yo trabajo en tal puesto, pues dices otras vale, las hay y puedo llegar, no me voy a quedar a simple proyectista, digamos.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Doncs professors crec que...en dec haver tingut quatre o cinc, i nois doncs...mira vaig a fer un càcul ràpid, però són dotze per quatre, i potser alguns es repetien, no sé deuen ser un trenta nois i unes cinc noies. (...) La que més em va sobtar era una noia que era de motors, l'assignatura de motors. Llavors, dues noies que eren de física...pf, és que no me'n recordo gens de les noies que he tingut. Llavors, unes que eren com per adquirir vocabulari tècnic en anglès, i crec que ja està.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Buf, eh...al llarg del grau, es que dubto que arribin al vint per cent, o sigui, crec que son inferiors al deu per cent. Hi ha quatrimestres que no he tingut cap profe dona. (...) Inclús, a vegades, et desmotives, perquè veus que la majoria de profes són nois, que al final acabes treballant amb nois a classe, o estar en projectes i ets l'única noia. (...) Trobava una mica això, el fet de no tenir referents, que la majoria de profes eren nois.

TRACTE REBUT GESTIÓ ACADÈMICA

VALORACIÓ POSITIVA

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Mira, pues hoy por ejemplo he llamado a una y casi he tenido que colgar sin decirle adiós si quiera, a veces muy maleducadas, y luego otras veces te llaman hasta el teléfono si tu no lo pillas. Entonces, digamos que mejor que en la UAB, porque en la UAB me entendía menos, pero por parte de la UPC estoy contenta.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Por el momento no he tenido ningún problema y todas las consultas que he tenido me las han resuelto, no han tardado mucho en contestar tampoco.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: La verdad es que la mayoría de trámites, normalmente, son online y he tenido que interaccionar muy poco con gestión académica, y cuando lo he hecho normalmente en un plazo más o menos razonable han solucionado mis problemas, pero no puedo opinar demasiado, porque he tenido muy poco trato con ellos.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Lo bueno o lo malo es que hacen todo por internet ya desde hace un tiempo, incluso antes de la pandemia yo creo, que ya habían lo que se llaman “tickets” que tú tienes cualquier cosa de secretaria, em... escribes un mensaje y tal, y ellos tienen allí equis personas trabajando, e igual al día siguiente, máximo tres días te contestan, cosa que antes al principio tenías que ir allí a secretaría en horario super reducido, y tenías que ir y notabas que estaban más hasta el moño de recibir estudiantes, y la atención no era tan buena. Pero ahora online como no les ves la cara y simplemente te escriben, pues parece que todo va mejor, que todo va un poco más rápido.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: En principi no he tingut mai cap problema, s'han portat bé. Pagant Sant Pere canta (rialles), vull dir que gestió acadèmica hi han diners per mig i això ja els interessa. Em sap greu dir-ho així, però és molt pesetera a UVIC. Si és una gestió acadèmica, com per exemple de llocs de pràctiques, convenis de pràctiques, i tot això, potser si que en tarden molt més, però si es en quant a gestió acadèmica, van bastant a la idea, perquè saben que hi ha pel mig i els interessa.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Hi ha un apartat a la web i es fa tot online i de seguida et contesten, i en tres dies com a molt ja tens la resposta i ja t'ho han solucionat. No he tingut mai cap problema.

VALORACIÓ NEGATIVA

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuales - UPC (Eseiaat)

E: Fatal, és molt lent, a vegades no et responen, és a dir, és molt complicat arribar al punt que t'ho vols de “quiero eso”, perquè entre que no et contesten o et contesten alguna cosa que no està del tot relacionada, o sigui el tema de tràmits per la meva experiència és una merda, un u com a molt.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Eh...cómo con todo esto del COVID lo han hecho todo online, a veces pasan días y no te contestan, o cosas así. Es que depende mucho, hay cosas que por ejemplo te dicen que tendrías que saber y nadie te lo ha enseñado hacer y a veces si que te contestan. O sea, son bastante, en plan, pues esto es así y esto es así, no te voy a dar más información.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *No (risas), sobre todo secretaría, secretaria tardan como algunos días en contestar. Tuve una duda sobre todo con las becas, que fue en primero y el segundo, porque tuve un problema con el DNI, dudas sobre asignaturas suspendidas, en plan de si suspendes esta asignatura, ¿aún así puedes pasar a tercero? y luego dudas sobre el TFG y las prácticas. De hecho, he tenido muchos problemas en comenzar mis prácticas, porque no me contestaban, en plan todo el trámite este de prácticas, para enviar a mi tutor de la empresa el documento para que me lo firme e iniciarlas. Todo eso ha costado mucho y hemos tenido que aplazar, porque no me contestaban y no me hacían el trámite.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *A ver, yo la gestión académica de la universidad, pienso que nunca ha funcionado bien, en el sentido de que casi nunca te cogen el teléfono, quieras arreglar algo es un poco lío. Los trámites van muy despacio, por ejemplo, yo me cambié el orden del apellido, puse primero el de mi madre y luego el de mi padre por cuestiones estéticas, pero para cambiar esto en el expediente tuve que hacer cincuenta gestiones, que no lo entendían, que no sé que, luego me decían que estaba cambiado y luego no estaba cambiado, y como esto, otras gestiones las prácticas sí que son un poco lentos a responder. Preguntas algo uno te dice una cosa, luego llamamos otra vez y te dicen otra cosa. Al final en esto de las prácticas, también de preguntar dudas tengo un compañero que está igual, a mí me decían una cosa a él le decían otra cosa, y al final dijimos "ponernoslo por escrito, porque al final no sabemos".*

EXPEDIENT ACADÈMIC

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Eh... o sigui bé, menys aquests dos quatrimestres que el COVID "me ha dejado un poco tocada mentalmente", pero bé.

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Pues muy bien. No he ido ni ha "recu" (risas). Yo mira, he tenido varias matrículas de honor, pero recuperación ninguna. O sea, el primer año joder, pues muy bien, después de haber entrado con esa base, pues yo triunfé. Luego en segundo, como ya cogí mi confianza y me fue eh...excelentes, notables, algun diez. Pero luego vino la pandemia, mi motivación hizo así pa' abajo, me fue como peor, pero nunca he suspendido, ¿sabes?, ya sacaba excelentes, no he vuelto a sacar matrículas, pero no he suspendido.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Bien, terminando. Estoy haciendo el TFG y una optativa qué es lo que me queda y bastante bien.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Bien, hasta hoy no he tenido que repetir ninguna asignatura, no he suspendido ninguna asignatura, algún examen sí, pero siempre recuperable y...la verdad es que, con mucho trabajo, obviamente, me lo he ido sacando todo bien.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Pues este es mi último año de carrera, pero he tardado un año más, es decir, este es mi quinto año, porque empecé a cogerme, en vez de las asignaturas que me tocaban cada cuatrimestre que eran cinco, empecé a cogerme cuatro en tercero, porque estaba muy cansada y no podía. Ahora me va bien, pero porque también me he reducido, es como que tercero me lo dividí en dos años. Pero es bastante normal en la carrera, o sea, no conozco a nadie que se saque la carrera en cuatro años, todos mis amigos creen que lo han hecho en cinco, seis, algunos en ocho, es bastante común.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Yo diría que bien (risas). Ahora que estoy acabando y puedo saber qué no voy tan mal, no voy excelentemente evidentemente, pero voy bien, voy bastante bien, diría yo.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *Bien, bueno en principio bien. De los cuatro años no he repetido ninguna asignatura ni nada, sí que algún examen u otro lo suspendes, pero al final no he tenido que repetir ninguna asignatura y voy al día, bien.*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *Ajá. Bien, bien, a mí bien, o sea, no tengo todo excelentes, pero en comparación con la media de la clase, sí que es verdad que se me da bastante bien.*

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *No, no. O sigui, si que és veritat que vaig tenir una mala època, perquè ho vaig deixar amb la meva parella, “lo” típic que estàs de bajón, que no fa res i només fas que sortir de festa, o sigui precovid, eh (rialles). No vaig fer res, quasi ni anava a classe, o sigui va ser fatal i aquell semestre em van quedar a tres. Llavors l’any següent, vaig agafar les tres, més les sis obligatòries i vaig treure’m nou assignatures en un semestre. Si que algun profe m’havia dit no arribaràs, no donaràs, i... jo vaig dir que me les treia i me les treia (rialles). Però, si, si, si, que vaig fer una època el tonto, un semestre, però ho vaig recuperar i ara estic neta, no tinc ni assignatures pendents, i sempre he agafat les que tocava.*

O sigui, acadèmicament et va bé, no?

Sí, sí.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: *Em...és complicat. O sigui, al final, clar, la nota del grau és bastant alta, llavors, potser estava acostumada a treure molt bones notes i quan arribes a l’enginyeria, les notes baixen molt, llavors, potser comparat amb altres graus no són notes molt altes, però dins del propi grau em va prou bé.*

ATRIBUCIÓ ÈXIT ACADÈMIC

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *No ho sé, la veritat. O sigui jo crec que m’agrada anant fent exercicis. M’agrada estudiar, m’agrada seure a taula i anant fer coses, perquè sóc una persona que li agrada el meu temps, o sigui passar temps sola, i encara que m’agrada veure series i llegir, estudiar em dóna una certa tranquil·litat que moltes altres coses no ho fan. Llavors, jo crec que si em va bé és per això.*

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Pues a mi esfuerzo, y si me mal un examen lo atribuyo a lo mejor, pues no lo he estudiado bien, pues que me he centrado en una cosa que luego el punto del examen era otro, pero no por mi capacidad. Y un examen también me va a ir peor si el profesor explica mal o si no he tenido mucho material para estudiar.*

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Depende mucho de cómo me encuentre yo, si estoy muy estresada y las cosas me estresan mucho pues todo me va mal y cuando ya estoy bien pues todo fluye.*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Eh...yo creo que ha sido mucho esfuerzo personal, mucho sacrificio de horas, de concentración, de estudio puro, y eso, otros sacrificios, eh...tengo menos vida social de la que me hubiera gustado, menos horas para mí de las que me gustaría, pero bueno ha sido estudiar mucho, echarle muchas horas, hincar mucho codo. (...) Em...siempre he pensado que puedo hacerlo, siempre he pensado que puedo sacarme la carrera, que puedo llegar al final, pero sí que es verdad que en alguna asignatura en concreto me ha costado, decir otras no llego. Y alguna vez he dudado de, ¿realmente esto lo puedo hacer?, pero al final lo he ido sacando todo, pero alguna vez sí que he dudado y hasta que no me he demostrado a mi misma que lo podía hacer, a veces no lo tenía claro.*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Básicamente aprendes a hacer los exámenes. Cómo lo que me ha ido bien es ir aprendiendo lo que buscan en la carrera. He aprendido a estar más tiempo en una silla estudiando.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Yo creo a que, aunque a veces haya estado sin motivación, he podido sacármelo. O sea, han sido bastantes años duros, han sido algunas asignaturas que he tenido que suspender, algunas que recuperar y yo creo que el hecho de mantenerme ahí y decir va, que son cuatro años, luego tienes la oportunidad de hacer esto, qué es lo que te motiva de verdad y... he visto resultados qué son en tercero y en cuarto, que es cuando he empezado a trabajar más los sectores laborales, ya sí que he dicho venga, a por todas.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: A ver, yo creo que mucho es tener un hábito de estudios. Como en parte tengo la otra carrera de música, siempre he partido de la base de o me organizo muy bien o no funciona, ¿sabes? Tener el tiempo para estudiar y organizarse yo creo que es lo más importante. Y al final, seas más inteligente o menos inteligente si tú tienes tu rato de estudiar y llevas las cosas mínimamente al día, que luego siempre se acumulan y tal, pues eso. Y también, recibo mucha ayuda, sobre todo de mis compañeros amigos. En general siempre estudiamos en grupos, siempre es todo muy cohesión, no es como otras carreras que hay más competitividad, que la gente no deja apuntes, que no se explican las cosas, que va.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Eh...yo creo que a lo que te he comentado antes, al afán de superarme en el bachillerato tecnológico, yo creo, pensándolo, yo creo que viene de allí. Ya en la ESO yo no sacaba tan buenas notas, fue en bachi cuando comencé a aumentar y a sacar excelentes y a sacar notables altos, y pensándolo bien es verdad que lo atribuyo al hecho de...es un poco feo, ¿no? (risas), pero tengo la necesidad de ser mejor que la otra gente con la que voy, la cual la mayoría son hombres, no sé por qué. Eh...y allí sí que me comencé a picar más, porque al final también es tu forma de ser, al igual tú quieras ser mejor, pero si no te apetece pues te la suda y sigues siendo tú, pero también, si tienes una forma de ser más perfeccionista, que generalmente las mujeres también lo somos. Pues tienes esa necesidad de más, más más y de superarte y de esforzarte y al final da sus frutos y es como lo he acabado consiguiendo, lo consiguió bachilleratos y lo intento mantener durante la carrera.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: O sigui, senzillament he portat totes les coses al dia, he fet els treballs que tocaven quan tocaven, que també és lo bo que tenim molts treballs, si fas bé els treballs, no t'hi has de fer tant a l'examen, o sigui en comptes d'anar per un set, pots anar per un cinc palat. Ser bastant organitzada, en quant a aquest dia hi ha això i això. I m'ha ajudat bastant, perquè no m'he agobiat tant. No sé, tampoc és que sigui superdotada ni res, es estudiar amb temps.

Autoconcepció

CONFIANÇA EN SI MATEIXES

(Comentaris o situacions de menyteniment) Això ha afectat a la teva seguretat i autoconfiança?

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Yo? ¡No! (risas) ¡No! El tonto serás tú. ¿Por qué me iba a bajar a mí la autoestima? Tú te has quedado sin mi consejo, que yo además te lo iba a dar muy directo y claro, porque sabía exactamente lo que te estaba pasando, ¿me explico? Es que no me hizo falta ni decirle nada, solo me dirigí a él cuando me corto, que dije bueno, tú me rechazas lo mío, pues ahí te quedas, yo me voy con lo mío, ni me voy a sentir peor, ni mi autoestima bajará por ti. (...) Si, porque mira si alguna vez me he tenido que llevar algún comentario de estos, pues para ti haces, a mí no me ha calado. Y si me encuentro algo así, pues chico que vivas en el siglo pasado no es cosa mía, ¿me explico? Pues si te molesta ver una mujer aquí pues tratatelo, porque te tienes que acostumbrar. Pa' estar aquí tienes que confiar en ti básicamente.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció -UVIC

E: No, perquè jo estic segura del que dic, llavors, sabia que el jo deia estava bé, i perquè ells creien que jo m'estava equivocant, o sigui, no tenien proves de que m'estava equivocant, i jo si que estava cent per cent segura de què estava en "lo" cert. Llavors, per més que em diguessin que no, era com, vale, tu dius que no, ja voràs que si. O sigui, realment del pocs cops que m'han posat en dubte, he acabat tenint raó. Llavors, no m'han baixat la autoestima, perquè ho tenia clar.

¿Alguna vez has dudado de tus capacidades o habilidades?

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Em...siempre he pensado que puedo hacerlo, siempre he pensado que puedo sacarme la carrera, que puedo llegar al final, pero sí que es verdad que en alguna asignatura en concreto me ha costado, decir: "ostras no llego". Y alguna vez he dudado de, ¿realmente esto lo puedo hacer?, pero al final lo he ido sacando todo. Pero alguna vez sí que he dudado y hasta que no me he demostrado a mí misma que lo podía hacer, a veces no lo tenía claro.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Para ciertas asignaturas sí, porque se me dan muy mal, como informática, por ejemplo. Pero bueno, siempre voy partiendo de la base de que al final hay cosas que se te dan mejor y otras peor, pero que una asignatura o dos o tres o las que sean no determinan si tú sirves para algo o no. También supongo que mi pensar hubiese sido diferente si a lo mejor pues cada año hubiese repetido tres o cuatro asignaturas, ¿sabes?, pues en parte tengo la suerte de que he podido ir haciendo bien.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Em...no lo sé (risas). No creo que no, creo que no a nivel...o sea, si que puedes dudar de alguna de tus capacidades, por ejemplo, yo para memorizar soy horrible, eh...y un examen de desarrollar un cálculo me irá siempre mejor que uno de estudiar la historia del diseño del no sé qué, pero creo que eso ya son cosas de cada uno, de cómo le vaya bien estudiar o lo que sea. Entonces no, al final dentro de mí capacidad si me ha ido mal ha sido porque es lo que hay y es mi máxima, no es porque esté limitada ni nada por el estilo.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Sí, el primer any quan vaig acabar. Bueno, al final veus que no t'ha anat tan bé com pensaves que també potser el fet de no veure a gent que s'ho pren com tu. En el meu cas, la uni no va ser el que m'esperava per res, me l'esperava com molt diferent. Al final era això, potser si que hi havia gent a classe que estavem estudiant el mateix, però semblava que no els interesses gaire el tema. Trobava una mica això, el fet de no tenir referents, que la majoria de profes eren nois.

REFERENCES

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Sí que és veritat que la meva àvia és química i la meva àvia té 90 anys casi, llavors com en el seu moment estudiar era molt complicat i a més química que era una carrera també d'homes sí que és veritat que això em va com donar una mica de dir bueno si ella ho va poder fer en el seu moment, si que és veritat que això em va donar una mica de força de dir, mira si ella va poder en la seva època, jo també vull entrar una mica en aquest món que està dominat per homes i a veure què puc fer per allà.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Las chicas de la carrera nos juntamos bastante entre nosotras, porque es eso, somos pocas y la verdad es que va bien tener un apoyo de referencia de alguien que esté en la misma situación que tú.

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Tengo miedo porque sé que será complicado coger la confianza entre tantas miradas como para tener una ocupación superior. A veces incluso dudo, ¿podré llegar a eso?

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Miro totes les carreres de MotoGP i Fórmula 1 i sempre veig noranta per cent nois i hi han dues noies. O sigui, de les que hi ha una es de màrqueting i una altra es de media i l'altre es la model, vull dir, em sap molt greu, però sempre que veig la gent important allà fent anàlisis o parlant amb qui fos sempre són nois. Aquest any és el primer que he vist una noia en un equip, un càrrec mitjanament important (...) I com a oportunitats, també considero que se'm infravalorarà davant de qualsevol altre noi amb la mateixa carrera que jo o amb menys estudis que jo.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Inclús, a vegades, et desmotives, perquè veus que la majoria de profes són nois, que al final acabes treballant amb nois a classe, o estar en projectes i ets l'única noia. (...) Trobava una mica això, el fet de no tenir referents, que la majoria de profes eren nois

MENTALITZACIÓ

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Ya iba un poco mentalizada de que iba a ser así (...) (E.5, Enginyeria mecànica)

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Es que yo iba muy mentalizada de toda la vida de que solo van a ver chicos, pero no sé, no me supuso como el golpe de realidad de bua, ¿sabes? (...) Y sí que pues a lo mejor por haber hecho tantos años de robótica y de ir a competiciones y encontrarme con que iba a ser la única, pues no sé. (E.7, Enginyeria mecànica)

INTEGRACIÓ UNIVERSITAT

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: A veure, jo la meva experiència universitària com a tal la valoro bé. Crec que m'he sentit molt còmode i crec que m'he adaptat bé a la situació. Si que potser he tingut al moment, sobretot amb algun treball en grup, que bueno, pues això, que no m'escoltaven. Però jo crec que la meva vida universitària ha sigut satisfactoria, i bueno està sent, perquè encara sóc universitària (rialles). Si m'he trobat amb alguna persona imbècil no m'ha tocat tant com perquè ho recordi com algo dolent, per tant, crec que en l'àmbit social ha estat bona la relació i potser en l'àmbit acadèmic hi hagut algun punt de competència o que et veuen una mica tonta, que no arribes, però en el tema social, la veritat és que bé.

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Si, porque mira si alguna vez me he tenido que llevar algún comentario de estos, pues para ti haces, a mi no me ha calado. Y si me encuentro algo así, pues chico que vivas en el siglo pasado no es cosa mía, ¿me explico? Pues si te molesta ver una mujer aquí pues tratatelo, porque te tienes que acostumbrar. “Pa” estar aquí tienes que confiar en ti básicamente.

ENTREVISTA 3- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Si, creo que luego el mundo laboral será otro tema, pero en el ámbito académico me siento ya bastante adaptada. Luego el mundo laboral supongo que me costará adaptarme, pero bueno. (...) Si, al principio los dos primeros años me costó y luego ya bien. Pero en el ámbito social aún me cuesta mucho adaptarme, pero es por mi forma de ser más que todo, no porque solo haya chicos.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: Yo creo que me ha salido bien, es decir, creo que en mi caso en particular ha sido positivo, he podido integrarme bien, he tenido que luchar por ello, y como ya he dicho, no me ha venido gratis, pero creo que al final, eh...lo he conseguido, que se me considera igual de capaz que mis compañeros, o eso quiero pensar. Ahora mismo, creo que todos mis compañeros, sobre todo los que me conocen, me incluyen como una más, creo que es así. Mi valoración general es positiva, yo elegiría otra vez la misma carrera.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Ha cambiado totalmente, hasta la manera de relacionarme con la gente. Para mi han sido unos años super buenos, los he disfrutado mucho, he tenido épocas de exámenes y tal que no tanto, pero para mi la experiencia ha sido increíble, o sea, lo volvería a hacer, quiero decir, no me arrepiento de escoger esta carrera, ni de la universidad escogida. Supongo que he tenido suerte de encontrar gente que me ha tratado muy bien y que hemos sido amigos. Entonces, en general muy bien, muy integrada aunque sea una carrera mayoritariamente de chicos.*

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Sí, yo creo que sí. Por ejemplo, compañeros míos de primero y segundo se iban por ejemplo a la nieve, a cualquier sitio y yo decía hostia, a mí no me ha salido tampoco de decir ni siquiera vamos a hacer esto o cuando decían por el grupo hay fiesta en la UAB a mí no me salía decir venga va, me apetece ir con ellos. Es eso, nunca me he integrado mucho en el grupo de WhatsApp, nunca he hablado por ahí, por eso yo creo que me he integrado más académicamente que socialmente.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *Sí, yo creo que al final te adaptas. Supongo que también bajas tus expectativas y ya partes de la base de que vas a ser el bicho raro, de qué vas a ser uno más, pero porque tiene que ser así, al final adaptate o muere (risas). Pero yo como balance te diría que sí, que es positivo y que ahora mismo volvería a estudiar lo mismo, que obviamente pues queda mucho trabajo por hacer en ese sentido, pero al final el balance es positivo. También, pues porque te tira qué quieres hacer esto y si quieres hacer esto lo haces sean chicos o sean chicas, pero lo valoraría en general positivo. (...) Sí, sí, y al final si tienes claro que te gusta esto pues lo tienes que hacer. Entonces, estás integrada tanto socialmente como académicamente, ¿no? Sí, sí, yo te diría que sí.*

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *Eh...sí. Yo creo que, en general, la valoración sería que sí, que me he conseguido, digamos, adaptar, pero no sé hasta qué punto ha sido por simplemente soy mujer, he estado bien, porque todo el mundo me ha aceptado o me he adaptado bien, porque he*

sido mujer y me lo he tenido que currar más que los demás, y he tenido que sobresalir para conseguir estar adaptada, eso no lo sé. Adaptada sí, pero no sé porque razón es, sí porque todo el mundo está adaptado o porque yo me he tenido que esforzar más. No sé si es una respuesta no muy concreta (risas). (...) Sí, sí, yo creo que a la larga sí que ha sido...todo bien.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Jo crec que si (rialles), crec que podia ser pitjor, però si que...bueno ha estat guay, o sigui realment pensava que acabaria pitjor la cosa. I bueno, amb les persones que més pensava que les mataria ara me'ls estimo més que res, i amb les persones que més em vacil·laven ara estic sortint amb un d'ells, vull dir que (rialles)...ha acabat la cosa que no m'ho esperava. Em porto molt bé amb tots, eh...en quant integrar-me m'he integrat bé, rotllo amb els nois bé. I el grau és una cosa que pot fer tant un noi com una noia, llavors considero que tampoc m'ha costat seguir el ritme del grau, toco fusta per acabar-lo bé (rialles). No sé, crec que integrar-me m'he integrat bé, no considero que sigui una persona que li costi integrar-se, i potser com que sóc més oberta, rotllo parlo i estic amb gent, lo típic de que tres tontos sempre es queden parlant?, pues la tonta número u sóc jo (rialles). No sé, estic còmoda, em fan sentir còmoda.

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: Eh...sí, jo crec que sí que me he adaptat, però al principi és això, el primer any em va costar bastant. Ara ja ho porto bé i m'ho passo bé, i potser he trobat altres maneres de buscar la motivació que a vegades no tenia dins de l'aula. Si que es cert que al final arribes a un lloc super diferent al que estàs acostumat, a maneres de fer diferent. També, el fet que sigui una escola d'enginyeria canvia molt la mentalitat, o sigui, tu per exemple, et trobes a la UAB que hi ha moltíssima vida universitària i a la UPC no hi ha gaire, o potser hi ha vagues i tothom va a classe, coses així. O sigui, a mi em sobtava molt i em costava una mica d'entendre com podia ser que hi hagués gent que no tenien inquietuds amb altres coses, que el seu objectiu era anar allà, fer classe, anar a casa, estudiar i tornar-hi. Em sentia una mica incompresa i sentia que no acabava de trobar algú que tingués les mateixes inquietuds, o els mateixos objectius o que realment gaudís del que estava fent.

BLOC 3: EXPERIÈNCIA PRÀCTIQUES

INTEGRACIÓ PRELABORAL

ADAPTACIÓ EN ÀMBIT LABORAL

ENTREVISTA 1, ENTREVISTA 10, ENTREVISTA 3 → no pràctiques

Sí integrades

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *He estado súper involucrada en el equipo y siempre me han escuchado, la verdad cuando he tenido que hablar. (...) Somos dos chicas de alomejor diez y la verdad es que estamos super integradas. O sea, me considero igual que cualquier hombre que haya en el proyecto.*

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *La verdad es que sí, me he sentido muy acogida por el grupo, no sé si ha sido pues yo como persona o algo, o si no ha tenido nada que ver el hecho de que sea mujer o no, no sé, pero ahora más tarde que yo, ha entrado otra chica también y las dos hablándolo nos sentimos acogidas dentro del equipo y nos tratan bien, no ha habido ningún tipo de discriminación, en este sentido. Al principio si que me imponía bastante ser la única chica de todo el equipo, y al principio si que me imponía bastante, porque no sabía muy bien si habría prejuicios como en muchos otros ámbitos laborales. Pero tuve la suerte de que no, no tuve la sensación de que me estuvieran juzgando por ello, que hubiera algún tipo de prejuicio al respecto, al menos que yo percibiera. Y con el tiempo, a la que he ido conociendo a mis compañeros a nivel más personal y a nivel profesional, me he ido sintiendo más segura, más confiada. De hecho, varias veces me han comentado que están contentos con mi trabajo, eso me ha ido dando confianza. (...) Pero la verdad es que siempre me he sentido muy escuchada, tampoco es que seamos mucha gente somos ocho o nueve, pero mis ideas siempre han sido escuchadas, em...y yo creo que a mí, personalmente, no me han hecho discriminación por ser mujer, no digo que a otra persona no le pase, pero yo no lo he notado hacia mí en este sitio de trabajo.”*

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *Sí, desde el principio me he sentido muy integrada, supongo que habrán experiencias de todo, pero yo he tenido mucha suerte con la gente que me ha tocado y siempre me han tratado igual, muy bien integrada desde el principio y me han ayudado mucho, no tengo ninguna queja. Sí que es verdad que como soy becaria al final tengo que hacer*

un trabajo concreto que me ordenan, pero cuando se ha tenido que discutir algo he podido dar mi opinión.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: *En el puesto que estoy ahora, en HP, sinceramente me siento mucho más cómoda que en el puesto del puerto. Ahora somos... eh... en el departamento donde ahora yo estoy, creo que somos unos diez y cuatro somos mujeres, casi la mitad somos mujeres y sinceramente me siento muy cómoda, no ha habido problema alguno. Siempre me han tratado muy por igual. En los meetings que tenemos, siempre que habla una mujer se le toma igual de en serio como a otra persona, como debería ser, vamos. (...) Tenía una idea mucho peor de lo que han sido, y me alegro de que así sea, porque estoy contenta de que gracias al haber pasado por el puerto y al haber vivido situaciones bastante asquerosas, mis expectativas se han superado, porque en HP, me esperaba tener las mismas situaciones, pero que va, para nada, me he sentido muy integrada. Ha sido todo muy fácil, me dieron una semana de adaptación, el jefe me ayudó a ver cómo funciona y poder adaptarme correctamente. Tuvieron mucha paciencia conmigo.*

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: *Sí, sí, bueno, yo al menos en todo el tiempo que llevo aquí no he notado ninguna diferencia ni conmigo, ni con otras chicas del departamento ni con mis superiores que son mujeres.*

¿Y te sientes integrada en la empresa?

E: *Sí, sí, sí, mucho.*

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: *Em sento integrada i una més dins l'empresa.*

No integrada

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: *De momento al ser becaria es complicado, no estás de tú a tú. Creo que sí que soy una más del equipo. Con la gente de alrededor de treinta años, te tratan más de igual, con ellos me siento más integrada. Pero con la gente que tiene alrededor de cuarenta años hacia arriba, estoy menos integrada, ya que siento mucho paternalismo alrededor. Eso me hace sentirme inferior.*

¿Crees que estás más adaptada e integrada en la universidad que en las prácticas?

E: "Sí. Yo creo que en el ámbito universitario cada vez se va igualando más la cosa, pero cuando se sale de la jungla, como dice mucha gente, muchos profes, allí no están adaptados, allí trabajan hombres de todas las edades que llevan toda la vida trabajando así, y les choca muchísimo ver a mujeres jóvenes que entran, qué dicen: "¡qué raro!, están entrando más mujeres que hombres", les sorprende. En cambio, la universidad, aunque sea muy poco a poco, yo creo que se va acostumbrando muchísimo más la cosa.

CONFIANÇA EN SI MATEIXES

No pràctiques

ENTREVISTA 1 -Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Me les imagino amb nervis i una mica d'angoixa de ser l'única noia. Sóc conscient que això em pot passar i a vegades em posa nerviosa això, i potser, és una de les raons que fa que no m'hagi posat en ser a buscar pràctiques.*

ENTREVISTA 10- Enginyeria de vehicles aerospacials -UPC (Eseiaat)

E: *Em...com que no he fet pràctiques, doncs, diguem que se'm fa difícil veure'm inserir-me al món laboral, o sigui, si que és cert que potser, no tinc tota la confiança que hauria de tenir amb mi mateixa a l'hora de treballar.*

Sí pràctiques i confiança

ENTREVISTA 2- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: *Yo bueno...después de la experiencia de estas prácticas, en el trabajo yo tengo la sensación de que voy a llegar donde yo quiera, ¿sabes?, en plan aquí llegas lejos si quieres, sino pues no vas haciendo y se acabó. Aquí es como que tienes que tener mucha responsabilidad en ti, porque como todo el mundo un poco, bueno, poco no, bastante va a su bola, no hay mucho control, ni nada, pues entonces...tienes las oportunidades y en ti está aprovecharlas, ¿sabes? Entonces llegaré literalmente donde quiera y donde tenga ambición. Yo tampoco es que tenga demasiada motivación excesiva en el trabajo, la verdad, o sea, yo mientras hago mi trabajo bien y siempre vaya a mejor. Y yo creo que eso sí que lo puedo conseguir y de hecho es lo que quiero. (...) Sí, sí que tengo confianza, porque desde que he tenido que hacer algo básicamente, o sea, desde que he estudiado, hasta que he entrado a la universidad y hasta que he*

entrado aquí al trabajo siempre he cumplido lo que me he propuesto, ¿sabes? Siempre he sacado lo que he querido, entonces, pues tengo todas para confiar en mí.

ENTREVISTA 4- Enginyeria en sistemes audiovisuals - UPC (Eseiaat)

E: A ver, miedo al futuro, pues a ver, como es lógico un poco sí que tengo, porque no se lo que me deparará, no sé lo que me vendrá, pero tengo cierta confianza, creo que estoy bien formada, creo que tanto la carrera como las prácticas estas que hecho, bueno, que no son exactamente prácticas, han ayudado a darme una formación estable y creo que tengo una base bastante sólida, creo que puedo ser una buena incorporación a una empresa. Depende también mucho del trabajo que haga en un futuro, pero no tengo problema en adaptarme, creo que tengo bastante capacidad y formación como para realmente hacer un buen trabajo. (...) Ahora me siento más segura, es decir, igual que al principio este puesto me daba más reparo, o era un ambiente laboral al que yo estaba acostumbrada y que al principio me sentía más insegura, creo que una vez me he adaptado a este caso en el que yo era la única mujer en un ambiente laboral completamente masculinizado. Creo que una vez que me he adaptado a este primer ambiente, en un futuro...he visto que ahora no he tenido ningún problema y espero no tenerlos, sé que es un mundo, el mundo de la ingeniería con muchos prejuicios en ese sentido, pero espero que las cosas estén y vayan suficientemente en buen camino, y en este sentido soy optimista. Una vez me he adaptado a uno, espero poder adaptarme a todos, y espero que la gente se pueda adaptar a ello, porque yo creo que no es solo de una sola parte.

ENTREVISTA 5- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Sí, la verdad es que estoy contenta con mi experiencia laboral. Me ha ayudado mucho a coger confianza conmigo misma y saber rendir en un entorno laboral. (...) Por ahora, no tengo nada de miedo de lo que me espera en el futuro, todo lo contrario, tengo muchas ganas de tener nuevos retos.

ENTREVISTA 6- Enginyeria mecànica - UPC (Eseiaat)

E: Sí que tengo miedo, pero me veo con confianza de llegar muy lejos. Ahora tengo que hacer una entrevista para el CERN, porque he optado a... como a unas becas que tienen el CERN, el colisionador de partículas en Suiza, y me han ofrecido una entrevista con ellos y estoy muy nerviosa. Yo pienso que, si me llegasen a dar este puesto, que son prácticas, pero bueno, aun así, es el CERN (risas), pienso que sería un gran paso en mi carrera y estoy con muchas, muchas ganas de dar ese paso, y yo creo que puedo llegar

muy lejos, y espero sinceramente que pronto vea este cambio, porque aún sigo con prácticas, y me gustaría pues este cambio de trabajar sin tener que depender de la universidad.

ENTREVISTA 9- Enginyeria automoció –UVIC

E: Arribar a on vulgui jo crec que sí, però a llarg plaç. Evidentment, és una empresa que m'està aportant moltíssim fins ara, però no em vull quedar estancada en una empresa, no sé, anant creixent. Llavors, el meu interès és acabar d'agafar experiència, acabar d'agafar currículum i en un temps sortir d'aquesta empresa. Arribar a on vulgui, crec que em costarà bastant, però realment, home, la idea és intentar-ho.

ENTREVISTA 7- Enginyeria mecànica- UPC (Eseiaat)

E: Antes de empezar a trabajar yo te diría que solo tenía miedo, ahora pues también tienes una parte de miedo, porque es normal supongo, pero sí que es verdad que tienes bastante más confianza, ¿sabes? de decir: "bueno he servido para esto y al fin al cabo no lo he hecho tan mal". Tienes una parte de miedo, pero no es solo miedo.

Sí pràctiques i manca de confiança

ENTREVISTA 8- Doble grau en enginyeria mecànica i enginyeria de disseny industrial i desenvolupament del producte -UPC (Eseiaat)

E: Tengo confianza, sí, pero también, tengo miedo porque sé que será complicado llegar al nivel de conocimiento y además coger la confianza entre tantas miradas como para tener una ocupación superior. A veces incluso dudo, ¿podré llegar a eso? Ahora parece que todos los hombres saben mucho más que tú...Pero ojalá pueda, igualarles. O ¿quién sabe? ¡Quizás más!